

Pavasara ziedi Eiropā.

„Ar ļaunumu nevar noslēgt mieru” Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča uzruna

Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienas pasākumā pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla „Vēstures taktīla”

Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze!
Ļoti cienījamā Ministru prezidentes kundze!
Augsti godātais Kalķa kungs!
Klātesošie!
Draugi!

Pirms 75 gadiem šādā pašā marta dienā desmitiņiem tūkstošu Latvijas iedzīvotāju – vīri un sievas, bērni – tika deportēti uz Sibīriju. Notika tas, ko mēs šodien dēvējam par komunistisko genocīdu pret Latvijas tautu. Notika tas, no kā daudzi baidījās, tādēļ devās pretošanās cīņās pret Staļīna režīmu, pret padom-

ju režīmu. Cīņjās gan mežos, gan pilsētās, bet tajā brīdī tika uzbrīdi uzvarēti.

Šodien mēs pieminām tos, kuri neatgriezās. Mēs sakām palīdzies tiem politiski represētajiem, kuri šodien stāsta par savu pieredzi un atgādina mūsu tautas drūmākās vēstures lapaspuses.

Šodien gan sev, gan pasaulei mēs arī ļoti skaidri sakām, ka ar ļaunumu nevar sarunāt. Ar ļaunumu nevar vienoties.

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTS

Turpinājums 7. lpp.

Ko dara ar Kremļa politikas piekritējiem Latvijā?

Tas, ka Latvijā ir cilvēki, kas sliecas atbalstīt Putina darbības, nav noslēpums

Uz Krievijas prezidenta tā sauktajām vēlēšanām, kas Rīgā notika tieši pirms nedēļas, ieradās mazāk nekā tūkstotis no aptuveni 40 tūkstošiem Latvijā dzīvojošo balsstiesīgo Krievijas pilsoņu. Kaut gan pasākums iztika bez kara slavināšanas incidentiem, liela daļa pilsoņu neslēpa savu atbalstu Putinam un atrāzoja Kremļa vēstījumus. LTV raidījums *de facto* skaidroja, kas ir darīts, lai mazinātu kara atbalstītāju rindas Latvijā.

Krievijas varas uzrādītie dati liecina, ka Rīgā no atnākušā nepilna tūkstoša pilsoņu „par” esošo valsts vadītāju Vladimīru Putinu esot bijis vairākums – aptuveni 70%. Tas gan ir mazāk nekā pirms 6 gadiem. Pēc LTV

raidījuma novērojumiem, „par” bija lielākoties pensijas vecuma cilvēki.

„Es – par Putinu! Viņš ir vienīgais, es nezinu, es par viņu atdošu visu savu dvēseli,” saka pie Krievijas vēstniecības sastaptā Krievijas pilsoņe Zinaīda Reutova. Uz piebildi, ka Putins uzbruka Ukrainai, sieviete atbild: „Tie jau Rietumi uzbruka, un visus ieročus tur atveda. Un mēs tikai aizstāvamies – Krievija.”

Pārvarā Putina atbalstītāji izvēlas savus vārdus neatklāt. Vairākiem *de facto* aptaujātājiem pērn bija jāapliecina valsts valodas zināšanas. Kāda sieviete, kas valodas eksāmenu ir nokārtojusi, atnākusi atdot savu balsi par Putinu, jo par savu dzimteni uzskata Krieviju.

Savukārt cita Putina atbalstītāja, otrādi, valsts valodas pārbaudi nokārtot

nav spējusi, izkritusi divreiz. Un kaut par savu dzimteni viņa sauc Latviju, tagad grasās pārvākties uz dzīvi Krievijā, Maskavā, kur viņai dzīvojot sešas māsas: „Es esmu par Putinu, tāpēc es eju balsot. Jo tas, ko šeit dara. Seit es piedzimis, 51 gada darba stāžs. Un ko jūs darāt? Dzenat cilvēkus prom?!”

Pasākuma gaitu ir stingri uzraudzījuši Valsts drošības dienesta darbinieki.

Turpinājums 10. lpp.

9 771837 699002

„TĪRI-ZĀLI-ILGI!“

Lielā talka notiks – 27. aprīlī

Jau tradicionāli pavasaris Latvijā iezīmējas ne tikai ar gaismas atgriešanos, siltākiem vakariem un skanīgām putnu dziesmām – neatņemama ir vēlme visiem kopā parūpēties par mūsu zemi un sakopt apkārtējo vidi. Ar moto „tīri-zāli-ilgi” ikviens Latvijas iedzīvotājs **27. aprīlī** aicināts piedalīties Lielajā Talkā, kas notiks jau septīnpadsmito reizi.

Lai talkošanai rūpīgi sagatavotos, jau šobrīd Lielās Talkas tīmekļvietnē iespējams atzīmēt piesārnotās vietas – <https://talkas.lv/piesarnoto-vietu-karte/>. Piesārnoto vietu karte ir noderīgs rīks, plānojot talkošanas aktivitātes, un ikkatrais aicināts ziņot par vietām, kurās būtu nepieciešama sakopšana, lai kopīgiem spekiem padarītu mūsu Latviju tīrāku. Kā ierasts, mēnesi pirms talkas ikvienam potenciālam talkas dalībniekam būs iespēja reģistrēt savu izvēlēto talkošanas vietu *Lielās Talkas kartē*, kā arī *Solo talkas* dalībnieki varēs atzīmēt savas talkošanas vietas *Solo talkas kartē*.

„Kopīga un brīvprātīga darba veikšana ir mūsu nacionālais zelts. Latvija kā valsts, kas kopā ar Igauniju aizsāka talkot 2008. gadā, jau vairākkārt ir saņemusi Pasaules Talkas balvas par augstāko iedzīvotāju iesaistes procentu. Tikko apstiprinātajā ziņojumā Latvija atkal izcelta ar savu stabilo augsto sniegumu – kā valsts, kas regulāri pārsniedz 5% iedzīvotāju dalības slieksni, kas svarīgi jebkuru pārmaiņu panākšanai sabiedrībā. Lielā Talka faktiski kļuvusi par gaidītu tradīciju, kas sniedz iedzīvotājiem iespēju pietuvoties dabai, saliedēties vienoto mērķu labā un radīt prieka brīžus visiem kopā – un katram atsevišķi! Lielā talka pati par sevi kļuvusi par mantojumu, ko sniedzam jaunākajai paaudzei, mācot atbildību un cieņu pret vidi, kas ir mums apkārt,“ atzīmē Lielās Talkas vadītāja **Vita Jaunzeme**. „Jau šobrīd mums ienāk informācija, ka daudzviet saglabājas iepriekšējo talku laikā saņiegtā sakārtotība, savukārt, dažādu iemeslu dēļ ir parādījušās jaunas vie-

Lielā talka.

tas, kurās nepieciešama talcinieku ie-saiste.”

Lielo Talku organizē biedrība *Pē-das LV* sadarbībā ar Latvijas Valsts mežiem, Latvijas Pašvaldību savienību, Finanšu ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Eiropas Latviešu Apvienību. Atbalsta: *Rimi*, *Mežpils alus*, *Getliņi*, *DHL*.

Par Lielo Talku

Lielā Talka ir lielākā Latvijas ne-valstiskā kustība, kas balstās uz brīvprātīgu līdzdalību vides sakopšanā, atveselošanā un labiekārtošanā, radot saliedētību, pozitīvismu un labi padarīta darba sajūtu. Lielās Talkas tra-dīcija aizsākās pirms 16 gadiem – ar talku 2008. gada 13. septembrī, kas bija kā iedzīvotāju dāvana Latvijai tās 90. dzimšanas dienā. 16 gadu garumā talkā piedalījušies aptuveni 500 000 dalībnieki un, salīdzinot ar pirmajiem talkas norises gadiem, atkritumu daudzums ir samazinājies vairāk nekā par pusi. Pēdējos gados arvien vairāk Lielā Talka uzsver vides izglītības un vi-des un cilvēka veselības ciešo saikni, tāpat notiek arvien vairāk ainavu un pagalmu labiekārtošanas darbu.

2023. gadā kopumā tika pieteiktas 1339 talkas vietas: 894 publiskās atkri-

FOTO Publīcitātes foto

tumu savākšanas un 445 labiekārtoša-nas talkas, kā arī 183 *Solo talkas*.

Anna Blaua,
Lielās talkas komunikācijas vadītāja
E-pasts: prese@talkas.lv

Plašāk par Lielo Talku:
<https://talkas.lv/>
<https://www.facebook.com/Lielataalka>
<https://www.instagram.com/lieatalalka/>
<https://www.tiktok.com/@lieatalalka>

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:
Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA
redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au
www.laikraksts.com

Associate Editor: Ilze Nagela
Associate Editor: Dr. Gunars Nagels

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: \$60 par 10 numuriem, \$115 par 20 numuriem vai \$285 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: \$7 par 1 cm
telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2024.
All rights reserved.

Tīmeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas redīģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Uzņēmums BALTINAMI piedāvā:

- PIRKT Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
- PIRKT Jūsu zemi un mežu platības vai to daļas Latvijā;

Sakārtosim īpašuma tiesības, izskatīsim visus piedāvājumus.

Andris Padegs, Anita Batarags: 201-788-5315 (NJ)
anitabatarags@gmail.com
Raimonds Mauliņš +371-29614-612 (LV)
raimondsmaulins@gmail.com

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji! Kārtējā Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena, 25. marts, ir pagājusi parastā kārtībā. Piemiņas pasākumi, runas. Bet ir tāda sajūta, ka esam kāda vēl lielāka murgu gaidās.

Karš Ukrainā turpinās. Kā teica prezidents: „Ar ļaunumu nevar noslēgt mieru. ļaunumu var tikai uzvarēt – pret ļaunumu ir jācīnās!“ Tomēr ļaunums arī negrib ne padoties, ne noslēgt ilgstošu mieru. Ja tas ir gatavs uz miera sarunām, tad tikai, lai atgūtu savus spēkus tālākai cīņai.

Diemžēl arī pastāv aklums ļaunu ma būtbai. Mums tuvākais ļaunums ir mūsu kaimiņvalsts, kura solījis cieņīt Ukrainas neatkarību un teritoriālo integritāti kā samaksu par Ukrainas atteikšanos no sava ievērojamā kodolarsenāla. Par spīti tam, Latvijā arī netrūkst Krievijas patvaldnika Putina atbalstītāju un pat apbrīnotāju.

Tagad jau gandrīz pusgudur pasaules uzmanība ir lielā mērā dalīta starp ļaunumu, kas notiek mums kaimiņos, un ļaunumu, kas sevi izrādīja Izraēlā pērnā gada 7. oktobrī, un kuru tā cēšas uzvarēt.

Un tagad savu galvu pacēlis atkal teroristu grupējums „Islāma valsts“. Mēs, iespējams, nekad neuzzināsim vai četri apcietinātie tadžiki ir patiesām vainīgi par teroraktu Maskavā, jo pēc acīmredzamas spīdzināšanas, kas ir dokumentēta video ierakstos, visi ir „brīvprātīgi“ atzinušies. Galvenais – kāds „vainīgais“ ir atrasts.

Šonedēļ pāriet 20 gadi, kopš Latvija iestājās NATO, un svinībās atzīmēsim šo spēcīgo drošības garantu. Bet tā nav panacea, un, kā mūsu brunojo spēku vadība labi saprot, mums jābūt gataviem sevi aizstāvēt, vismaz līdz ierodas palīgspēki. Mums arī jābūt gudrākiem, izvēršot hibrīdkaru pretējā virzienā.

Latvija reiz noslēdza mieru ar ļaunu, un jācer, ka tagad esam gudrāki.

GN

Īpašais Atzinības raksts Guntim Gailītim

Kultūras ministrijas atzinība Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājam

Trešdien, 20. martā Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājam **Guntim Gailītim** pasniegts Latvijas Republikas Kultūras ministrijas īpašais Atzinības raksts par ilggadēju un nozīmīgu ieguldījumu pilsoniskās sabiedrības attīstībā, operas un kultūras sarīkojumu režījā un kultūras mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā.

Īpašo Atzinības rakstu Guntim Gailītim pasniedza kultūras ministres padomniece publiskās pārvaldes un attīstības projektu jautājumos **Signe Grūbe** un biroja vadītāja **Līna Birzka-Prieķule**.

Īpašo Atzinības rakstu piešķir par izcili nozīmīgu vai mūža ieguldījumu kultūras, sabiedrības integrācijas vai mediju politikas attīstības veicināšanā valstis vai starptautiskā mērogā.

Režisors, sabiedriskais un kultūras darbinieks Guntis Gailītis dzimis 1949. gada 11. februārī Līgatnē. Studējis J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā režīju (diploms 1975. un 1980.) un Latvijas Universitātē – pedagoģiju un psiholoģiju (2005.). No 1975. līdz 2006. gadam strādājis Latvijas Nacionālajā Operā, šajā laikā īstenoti vairāk nekā 50 operu inscenējumi. Kopš 1983. gada darbojas kā pedagogs J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā. Vairāk nekā 500 kultūras pasākumu, izrāžu, festivālu, koncertu režījas autors. No 2006. līdz 2021. gadam bijis Rīgas pašvaldības aģentūras *Rīgas pieminekļu aģentūra* direktors. Triju Zvaigžņu ordeņa viersnieks (2002). Latvijas Zinātnīku akadēmijas Goda loceklis (2011).

Guntis Gailītis ir Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs kopš 2011. gada 3. augusta, bet Rīgas Latviešu biedrības dzīvē iesaistās jau kopš 2002. gada, būdams aktīvs tās biedrs. Jaatzimē, ka Gunta Gailīša ieguldījums un darbība kultūras mantojuma kopšanā, kultūras un sabiedriskās dzī-

Guntis Gailītis.

FOTO Publicitātes foto

ves veicināšanā un pilsoniskās sabiedrības attīstībā neaprobežojas vien ar darbību Rīgas Latviešu biedrības labā. Guntis Gailītis ir aktīvs Rīgas Rotary kluba biedrs un Latvijas Dantes Alījēri biedrības biedrs, Latvijas Zinātņu akadēmijas Goda loceklis, veicinot šo organizāciju sadarbību un kopīgu kultūras, sabiedrisku un labdarības projektu realizēšanu. Tāpat jāatzīmē G. Gailīša ieguldījums, popularizējot un saglabājot kultūras mantojumu Piebalgas pusē, īpaši izcelot viņa ieguldījumu pirmās latviešu operas *Banuta* muzeja izveidē Skrāgu krogā Zosēnos, saglabājot Latvijas kultūrā nozīmīgu savas dzīmtas un novada mantojumu, darot to pieejamu plašākai sabiedrībai un aktīvi iesaistoties novada kultūras dzīves veidošanā un veicināšanā.

Oksana Svikle
*Rīgas Latviešu biedrības
Publicitātes un reklāmas projektu
vadītāja*

Guntis Gailītis (centrā) ar Rīgas Latviešu biedrības domi.

FOTO Publicitātes foto

„Rudens Raibumiņi“

Sidnejas Latviešu teātra sarīkojums

Dzejai Sidnejā liela diena! Sidnejas Latviešu teātris (SLT) **10. martā** rīko dzejas un mūzikas pēcpusdienu – *Rudens Raibumiņi*. Tauta atsaucas. Vai tāpēc, ka SLT aktieri aicina? Vai arī tāpēc, ka ir noilgojušies pēc dzejām?

Dzeja latviešiem vienmēr ir bijusi goda vietā, cienīta, lasīta un citēta. Agrāk Austrālijā Kultūras dienu laikā bija literāras pēcpusdienas, kurās dzejnieki lasīja savas dzejas un rakstnieki savus rakstus. Arī citos laikos ir bijuši referāti par dzejniekiem un dzejām. SLT veselu mūžību jau darbojas literārā laukā. Šodienas programmā sola daudz dažādu dzeju.

Kādu stundu pirmsi sarīkojuma kafejnīca Latviešu namā ir jau atvērta. Var dabūt sviestmaizītes, smalkmaižītes, pīrāgus un torti. Mārtiņa Siliņa zāle ir omulīgi iekārtota ar galddiņiem. Skatītāji tur apsēžas ar kafiju un uzkopām. Visas vietas ap galddiņiem tiek aizņemtas, bet ļaudis paši sev atrod un iekārto vēl dažas labas sēdvietas.

Aktieri nesēž kopā, bet izkaisīti pa visu zāli starp skatītājiem. Pie klavierēm sēž **Viktoria Mačēna** un pie sintezatora **Raimonds Sokolovskis**. **Marita Lipska** no datora raida bildes un video ierakstus uz zāles lielā ekrāna. Pie pults nostājas pieteicēja **Ilona Brūvere**. Stāsta, ka aktieri lasīs savas mīļākās dzejas un ka būs arī mūzika un dziesmas. Ienāk kāds **Kašķīgs cilvēks (Jānis Čečiņš)** un skaļi sūdzas. Uzreiz skaidrs, ka šis ir kā teātris ar pārsteigumiem, nevis referāts!

Pēkšni zāles tālakajā stūri piecēļas **Andris Kariks**, lai izrādes noteikumiem pievērstu UZMANĪBU. Dramatiski spēcīgi, pat elpu neievilkdam, nober bezgalu garu, bezjēdzīgu noteikumu virknī. Tik absurdū, ka smiekli nāk! Izrādās, ka tā ir modernā un pasaules slavenā latviešu dzejnieka **Kārla Vērdiņa** dzeja.

Dzeja nestāv uz vietas. **Kārla Tuktēna** nolasā divas Vērdiņa dzejas par tehnoloģiju – *Austiņas* un *Mans*

Sarīkojuma organizētāja **Marita Lipska** lasa savu dzeju ar **Raimonda Sokolovska** muzikālo pavadijumu.

Andris Kariks lasa dzejas.

FOTO Ojārs Greste

FOTO Ojārs Greste

Feisbuka draugs. Madara Gruntmane raksta par Tehnoloģijas iespaidu un ka „ausis sen vairs nav ausis“. **Ojārs Greste** dzejā tehnoloģiskie Portāli atver logu uz jebkuru vietu pasaulē.

Kovida laikā Zoom tehnoloģija patiešām atvēra logus starp latviešiem visā pasaulei. Seši Austrālijas latvieši un Baiba Krūzīte Latvijā piedalījās dzejnieces Madares Gruntmanes Zoom darbnīcā, lai uzrakstītu dzejas Kultūras

dienām. Šodien klātienē savas dzejas deklamē **Marita Lipska**, **Baiba Harrington** un **Ojārs Greste**. Leldes Vitoļas dzeju *Mākoņi* lasa **Andris Kariks**.

Marita Lipska ir bijusi sevišķi ražīga un iepriecina ar četrām izteiksmīgām dzejām. Vienu – *Cēlinieki* – lasa **Raimonds Sokolovskis**. Mani sevišķi uzrunā šīs dzejas beidzamās rindiņas

Turpinājums 9. lpp.

Komentētājs publikā Jānis Čečiņš.

Baiba Harringtona (Harrington) lasa savu dzeju; **Bonija (Ilze Viluma)** ar video prezentāciju.

FOTO Ojārs Greste

Stāsts par radošās izpausmes vakariem Melburnas Latviešu namā

Serotonīns pārvērtās par laimes un apmierinātības sajūtu

„Kats bērns ir mākslinieks, problēma ir, kā palikt par mākslinieku, kad viņš izaug.“
Pablo Picasso

Vibrējot ar sparīgas dzīves elpu, kur ielas šņāc, stāstot sapņus un cerības, stāvēja patvērumi, zināms kā *Melburnas Latviešu nams*. Tā sienās starp pīrāgu smaržu un sunrūpām dažādās mēlēs, trīs dvēseles uzsāka pašatklāšanās ceļojumu.

Jānis Biklais, rutīnas nogurdināts menedžeris un trīs bērnu tēvs, noslogots ar darba un nebeidzamiem ikdienu pienākumiem. **Līga**, skolotāja, bet sirdi māksliniece, kuru vajāja *neesmu pietiekami talantīga* ēna, un mājās vakaros sagaidīja tikai circenis ar savu dziesmu. Un **Laima**, veiksmīga vadītāja, kurās dusmas apslāpētas aiz nepārtrauktas prasības pēc veiksmes un sasniegumiem, un domu skrējiens neapstājās pat naktīs, kad tā bieži pamodās.

Vienā liktenīgā dienā viņi pamānīja plakātu, kas aicināja uz brīvās un radošās izpausmes vakariem: *Glezno un Atslābsti* un *Brīvais mikrofons un teātra improvizācija*. Intrigēti ar piedzīvojumu, ko sola nezināmā atklāšana, tomēr šaubīdamies par sava radošā talanta esamību vai tā pietiekamo līmeni, viņi pieteicās.

Katrs no viņiem, vēl esot bērns, mīlēja izpausties, zīmējot pirms iemācījās rakstīt, dūca un dziedāja skaņās, pirms iemācījās runāt, un vēl pirms sāka spert pirmos drošos soļus, ar prieku cilāja kājas, izdzirdot mūzikas ritmu. Bet pieaugot, tiem arvien vairāk tika norādīts, ka radošās izpausmes ir tikai priekš tiem, kam ir kāds izcils talants kādā jomā + atzīts ar diplому vai sasniegta izcila prasme ar ilgi praktizētu meistarību. Ejot caur izglītības labirintiem, tikai pārliecība nostiprinājās, ka sasniegta gala rezultātu novērtētu ar *labi* vai *slikti*, *pareizi* vai *nepareizi* ir svarīgāk par radošumu.

Jānim bērnībā patika pārgērbties un iejusties fantāziju tēlos, lai kaut uz mirkli iemiesotu sajūtas, ko kāda tēla īpašības piedāvāja. Bet pārgāja vēlme, kad tēvs bieži norādīja, lai beidz gorī-

ties kā tāds skukis. **Laima** dzied tikai no rīta dušā spoguļa priekšā, seksīgi kustinot ķermenī kā Madonna, bet dzīvē stīvi maršē, jo uzskata, ka ir lempīgas uzbūves, un viņas balss skan derdzīgi. **Līga** gribētu gleznot, bet ar mākslu jau neizdzīvos, un apkārt ir daudz talantīgāku mākslinieku, ko tad nu viņa, tāpēc labāk *mednis rokā, ne kā zīle kokā*, un turas pie droša, bet noslogojoša darba.

Un tad, sirdij pukstot no satraukuma, uzdrošinoties izkāpt no ierastā varu – *nevaru* rāmja, neiespējamais kļuva par iespējamo. **Jānis** pievienojās improvizācijas lomai. **Laima** ar iedvesmu vēroja **Biklā Jāņa** uzdrīkstēšanos un viņa prieku, kas mijās ar nedrošību. Un tad viņa sadzirdēja klausu balsi sevī sakām: „*Tu arī vari un gribi pamēģināt, sāc ar karaoki un savu perfekti izmēģināto deju dušā?*“ Daudz skaļāka balss to tūlīn pārtrauca: „*Ko citi par tevi padomās? Tas noteikti izskatīsies tik lempīgi!*“

Ar katru izgājienu skatītāju priekšā, drosmīgu un izaicinošu otas triepieni uz audekla, vai dīvaini pārspīlētu ķermenēa kustību improvizācijas momentos, viņi sastapa emocijas un sajūtas, kas ilgi bija kaut kur dzīli noslēptas dvēselēs dzīlēs. Pēc pasākuma mājup ejot, bija sajūta tik viegla, it kā uz Mēness.

Maz viņi saprata vai apzinājās, bet dzīli viņu smadzenēs notika simfonijas mēģinājums, kurā neurotransmiteri un neironi savā starpā saspēlējoties, komponēja jaunus un nedzīrdētus izteiksmes ceļus, cītīgi labojot un atmetot harmoniski neskanīgās notis.

Ar katru spontānu atļaušanos būt atkal kā bērniem, kuri aizmirstās mirklī, pētot un izmēģinot kaut ko jaunu, nedomājot par sekām, viņu smadzenēs hormoni iedegās kā zvaigznes pie debesīm naktī. Dopamīns plūda, radot gandarījumu un iedvesmu. Serotonīns pārvērtās par laimes un apmierinātības sajūtu. Viņu prātos miera oāzē rādās radošuma un drošības ritms, kur domas plūda brīvi kā upes, veidojot

Melburnas
Latviešu
Nams

FOTO Agnese Krūze

ceļus cauri savas pašapziņas ainavām.

Tālākajos mēnešos viņi atkal un atkal atgriezās pasākumos, lai izpētītu savu iespēju plašumus. Viņi iesaistījās piedzīvojumos, mācījās jaunas prasmes, iedvesmojās viens no otra un pieņēma neziņas neskaidrību ar atvērtām rokām.

Un ar katru pagājušo dienu viņi juta, kā iztrūkst neskaidru bažu, ka nepārliecības ēnas paliek fonā un ka prasības nastas pret sevi un citiem kļūst vieglākas ar katru elpu.

Viņu ceļojums vēl ir tālu no beigām, bet *Melburnas Latviešu nams* radošajās darbnīcās viņi atrada pasaulli, kur varēja dejot pašu radošuma ritmā un gleznot savu prāta audeklu ar izaicinošu sapņu krāsām.

Agnese Krūze,
Multimāksliniece un mākslas terapeite
Laikrakstam „Latvietis“

Reizi mēnesī es piedāvāju radošos vakarus „Glezno un atslābsti“, kur ir iespēja paspēlēties ar mākslinieku sevī. Pašreiz arī ALT ietvaros mēs veidojam „Atvērtā mikrofona un Improvizācijas teātra“ saviesīgi radošo vakaru. Man nav rakstnieka „talanta“, ne izcillas slīpētas zināšanas gramatīkā, bet lai iedvesmotu brīvu un radošu izpaušanos, es paspēlējos un uzrakstīju stāstu par attiecīgo tēmu.

Mums vēl ir vieta Jūsu sveicieniem, apsveikumiem, paziņojumiem.

Cena \$7 par 1 cm vienā slejā. Minimums \$10.

Tieši šis laukumiņš izmaksās tikai \$85.

„Senioru skola Rīgā“

Viesojas Latvijas Goda konsuls Melburnā Jānis Roberts Dēliņš

Biedrībā *Latvijas senioru kopienu apvienība (LSKA)* jau divus gadus darbojas *Senioru skola Rīgā*. Vecākās paaudzes vidū tā kļuvusi par iecienītu vietu, kur iespējams ne vien gūt jaunas zināšanas, bet arī būt kopā, pārrunāt dažādus jautājumus, tikties ar dažādas nozares pārstāvošiem lektoriem un interesantiem cilvēkiem.

13. martā LSKA *Senioru skolu* ar vizīti pagodināja arī Latvijas goda konsuls Melburnā, Austrālijā **Jānis Roberts Dēliņš**.

Latvijas senioriem allaž ir interesējis, kāda ir gados vecāku cilvēku dzīve citās valstīs, kā tur tiek risinātas ar novocošanos saistītās problēmas, kāda ir sociālā aprūpe un daudzi citi jautājumi. Tādēļ nav brīnuma, ka Jāņa Roberts Dēliņa kunga iepriekš izziņotā lekcija savācā plašu klausītāju pulku to noklausīties. Viena no LSKA dibinātāja – biedrības *Svētās Gimenes Māja* telpās bija pulcējušies vairāk nekā 40 senioru. LSKA valdes priekšsēdētāja **Astrīda Babāne** iepazīstināja auditoriju ar Dēliņa kunga ģimenes vēsturi, īpaši izcelot faktu, ka jau Jāņa Roberts tēvs – **Emīls Dēliņš** pārstāvēja Latviju Austrālijā vēl pirms Latvija atguva brīvību.

Sanākušie ar interesi uzklausīja Dēliņa kunga stāstījumu par pēckara laiku, kad faktiski izveidojās latviešu kopiena, vai kā tagad moderni teikts – diaspora Austrālijā. Cik daudz un grūti bija jāstrādā, lai pamazām iedzīvotos šajā tālajā un kontrastu pilnajā zemē. Kā pamazām tika iegūta zināma turība, kā veidojās latviešu biedrības, cik ļoti tika kopta latviešu kultūra. Gadiem ejot, šīm latviešu biedrībām radās iespēja iegādāties nekustamos īpašumus, un tā nodibināja Melburnas Latviešu namu, uzcēla draudzes baznīcu. Notiek nodarbības latviešu svētdienas skolā, kur bērni apgūst latviešu valodu, ir tautas deju kopas un kori.

Latvijas senioriem milzu interese par Latviešu Ciemu Melburnā

Latvijas seniorus jo īpaši interesēja, kā Austrālijas latviešu kopienā rūpējas par gados vecāku cilvēku dzīves kvalitāti, jo nevienam nav noslēpums, ka līdz ar novocošanos parādās arī dažādās veselības problēmas un vientulības sajūta, ar kuru seniori pašu spēkiem vien galā netiek. Tādēļ milzu interesi izsauca Dēliņa kunga kā Melburnas Latviešu ciema valdes loceklā stāstītais par to, kā radās doma Melburnā izveidot tā saucamo Latviešu Ciemu, kā Latviešu biedrība atrada līdzekļus, lai iegādātos zemi, uzcēla vairākus desmitus nelielu ko-

Apakšējā fotogrāfijā no kreisās: „Senioru skola“ biedrības valdes locekle Liesma Neipreisa, Latvijas goda konsuls Austrālijā Jānis Roberts Dēliņš un psiholoģe Dzintra Bušmane.

tedzas tipa mājiņu, kā arī vienu lielu senioru aprūpes namu. Interesanti, ka šīs mājiņas senioru ģimene var iegādāties īpašumā un tās ir mantojamās. Ciemā tiek nodrošināta medicīniskā aprūpe, ir arī koplietošanas telpas un gadu gaitā labiekārtota teritorija. Savukārt, ja veselības problēmas tā samilzušas, ka senioram jau nepieciešama pastāvīga medicīniskā aprūpe, cilvēks var pārcelties uz lielo aprūpes namu turpat Ciema teritorijā. Klātesošajiem bija interesanti uzzināt, ka savā laikā arī Zatlera kungs apciemojis šo Latviešu ciemu un to ļoti atzinīgi novērtējis. Latvijas seniori par sādiem ciematiem pagaidām var tikai sapņot, taču kas zina, iespējams, Melburnas Latviešu ciema piemērs izrādīsies gana „lipīgs“, lai kas tāds rastos arī Latvijā.

Klausītāji uzdeva virkni jautājumu, galvenokārt par pensiju lielumu, veselības aprūpi valstī, un beigās nonāca pie kopīga secinājuma, ka vecums rada vienādās problēmas, neatkarīgi no tā, kur cilvēks dzīvo; galvenais, vai attiecīgā valsts var nodrošināt cilvēkam cienīgas vecumdienas. Jānis Roberts Dēliņš arī aplūkoja *Svētās Gimenes Mājas* ēka esošo sakrālo lietu muzeju, kurš jo interesantāks ir tādēļ, ka telpās, kurās tas atrodas, senatnē (1257.g.) bijis cistercie-

šu sieviešu klosteris.

Mudina piedalīties Eiroparlamenta vēlēšanās

Dēliņa kungs pastāstīja arī par to, ka Austrālijas latvieši visai uzmanīgi seko norisēm Latvijā un arī piedalās vēlēšanās, tam polūkam tiek izveidoti vēlēšanu iecirkņi. Šogad gan Eiropas parlamenta vēlēšanās balsstiesīgie varēs piedalīties, balsojot ar pasta starpniecību.

Savukārt LSKA valdes dāmas stāstīja par biedrības paveikto un plānotajiem darbiem. *Senioru skola* var lepoties ar šogad uzsāktu nodarbību ciklu *Viss par Eiropas Savienību*. Šo lekciju mērķis ir izglītot seniorus par Eiropas Savienību un veicināt viņu aktīvāku piedalīšanos Eiropas Parlamenta vēlēšanās. LSKA valdes priekšsēdētājas vietniece **Lilita Kalnāja** uzsver, ka seniori vienmēr bijuši starp aktīvākajiem balsotājiem kā Saeimas, tā pašvaldību vēlēšanās, un biedrības uzdevums ir panākt, lai tikpat aktīvi viņi pauž savu pozīciju arī par to, kādu politisko spēku pārstāvjušus un kurus no kandidātiem vēlētos redzēt Eiropas Parlamentā. Senioriem ir arī iespēja *Senioru skolā* tikties ar Eiroparlamenta deputātu kandidātiem no dažādiem

Turpinājums 7. lpp.

„Ar ļaunumu nevar noslēgt...“

Turpinājums no 1. lpp.

Ar ļaunumu nevar noslēgt mieru. ļaunumu var tikai uzvarēt – pret launumu ir jācīnās! Tāpēc gan kopš pilna mēroga Krievijas agresijas pret Ukrainu sākuma, gan šodien sakām skaļi – mēs turpināsim atbalstīt Ukrainas tautu tās cīņā pret agresīvo Krieviju. Pret ļaunumu. Mēs to darīsim līdz pilnīgai Ukrainas uzvarai. Mēs to darīsim līdz pilnīgai brīvības uzvarai pār nebrīvi. Vai tā būtu mūsu pašu aizsardzības spēju stiprināšana vai tas skartu tirdzniecības pārtraukšanu ar agresoru, vai tas nozīmē atgādinājumu pašiem par mūsu vēsturi.

Tādēļ aicinu šodien godināt visus tos, kuri gāja bojā Staļina lēģeros. Aicinu pieminēt visus tos, kuri šobrīd turpina cīnīties pret ļaunumu. Mēs visi kopā spēsim to pārvaret!

Valsts prezidents pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla.

Dievs, svētī Latviju!

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs
25.03.2024.

FOTO Jānis Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

„Senioru skola Rīgā“

Turpinājums no 6. lpp.

politiskajiem spēkiem, uzklausīt un iztaujāt viņus.

LSKA aktīvi iesaistās mūžizglītības jautājumos

Seniori Latvijā nav iekļauti mūžizglītības sistēmā, Latvijā šo funkciju nodrošina nevalstiskās organizācijas. Mūžizglītība senioriem palīdz uzturēt možu garu, apgūt noderīgas prasmes un kompetences, tā mazinot arī novecošanās ietekmi. Tādēļ LSKA, līdztekus Senioru skolas darbības organizēšanai, kopā ar četrām partnerorganizācijām iesaistījusies arī projektā *Trešās paaudzes universitāšu tīkla izveide Latvijā sabiedrības vecākās paaudzes sociālās labklājības un drošības vairošanas interesēs*. Lai iepazītos ar *The University of the Third Age* darbību, LSKA pārstāvji kopā ar projekta vadošā partnera Vidusdaugavas NVO centra biedriem un dalībniekiem no Jēkabpils, Kuldīgas, Līvāniem, Krāslavas, Rīgas un Ikšķiles pagājušā gada oktobra nogalē devās uz Polijas pilsētām Vroclavu un Krakovu.

Senioru skola biedrības valdes loceklei **Liesmas Neipreisai** vadībā LSKA jau trešo gadu palīdz arī no kara sausmām Rīgā patvērumu radušajiem ukraiņiem apgūt latviešu valodu, un viņu sekmes jau ir tik labas, ka daudzi plāno kārtot latviešu valodas eksāmenu, kas ukraiņiem ļautu iesaistīties Latvijas darba tirgū. „*Katrudienu mēs runājam, apgūstam jaunus vārdus, veidojam dialogus, un ukraiņi tos latviešu valodas vārdus, kuruzina, pielieto arī praksē. Man ir liels prieks un patīk darboties ar cilvēkiem, kas ir motivēti, ieinteresēti apgūt mūsu valodu,*“ saka Liesma Neipreisa.

Tik būtiskā LSKA darbības daļa – labdarība

Pateicoties LSKA lieldrauga

AS *DelfinGroup* finansiālam atbalstam, pēdējo trīs gadu laikā biedrība sagādājusi medicīnisko aprīkojumu un citas nepieciešamas lietas kopumā par teju trīsdesmit septiņiem tūkstošiem eiro vairāk kā 30 sociālās aprūpes iestādēm visa Latvijā. LSKA valdes priekšsēdētāja **Astrīda Babāne** norāda, ka par ziedotāju naudu iegādātais inventārs vairākās vietās kalpos vēl ilgus, ilgus gados. Kā piemēru viņa min uzcelto dārza lapenīti Balvu Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā un Ozolniekos pie Jelgavas novada sociālā centra *Zemgale* uzstādītos soliņus. Tāpat pateicoties *DelfinGroup* finansiālajam atbalstam jumtu virs galvas vārda tiesā nozīmē saglabāja Dobeles novada Auru pagasta *Jaunzemju* mājas saimnieki, kuriem pēc negantās pagājušā gada 7. augusta vētras orkāna un lielgraudu krusas posta darbiem jumtu mājai nācās likt no jauna.

„Mēs esam ļoti pateicīgi savam sadarības partnerim, kurš lauj mums palīdzēt daudziem senioriem visā Latvijā. Sociālās aprūpes centriem naudas ir tik, cik ir, tādēļ katra palīdzība viņiem ir ļoti būtiska. Esam patiesi priečīgi, ka sadarībā ar AS „DelfinGroup” turpinās arī šogad,“ saka **Astrīda Babāne**. LSKA savam lieldraugam ir pateicīga arī par Senioru skolā finanšu pratības nedēļā novadīto lekciju kā izsargāties no finanšu krāpniekiem.

Jānis Roberts Dēliņš „Svētās Gimenes Mājas“ muzejā.

FOTO no Jāņa Roberts Dēliņa personīgā arhīva

Pensijā garlaikoties nav laika

Astrīda Babāne arī stāsta, ka šogad turpināsies tāda skaista tradīcija kā izglītojošas ekskursijas uz dažādām Latvijas vietām. Savukārt **Lilita Kalnāja** bilst, ka tāpat kā iepriekšējos gados, tie notiks Sabiedrības integrācijas fonda, Labklājības ministrijas un Rīgas domes finansēto projektu ietvaros.

„*Lai kurā pasaules malā seniori dzīvotu, viņu lielākais bieds un arī mentālās veselības drauds ir vientuļība. Tādēļ nevalstisko organizāciju iesaistīšanās viņu ikdienas aktivitāšu dažādošanā un komunikācijas veicināšanā ar citiem senioriem ir ļoti būtiska. Ir milzīgs gandarijums, ka LSKA „Senioru skolas“ nodarbības, interešu pulciņi, kopējās izglītojošās ekskursijas ar ukraiņiem un citas aktivitātes senioru vidū ir tik pieprasītās. Mūsu biedriem patiesi pensijā garlaikoties nav laika,*“ saka **Astrīda Babāne**.

Ilona Bērziņa, speciāli laikrakstam „Latvietis“

Top Artura Maskata „Valentīna“

Multimediālas monooperas formā un Sonoras Vaices režījā

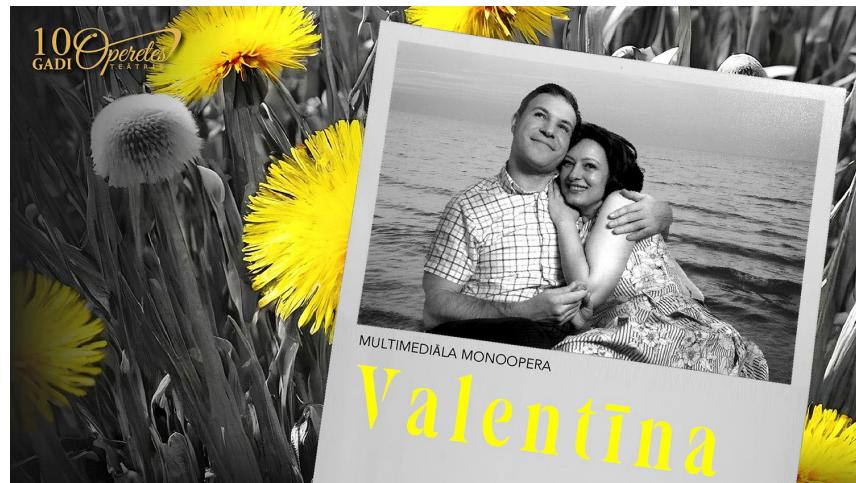
17. aprīlī, plkst. 19.00, Rīgā, VEF
 Kultūras pilī notiks Operetes teātra multimediāla jauniestudējuma – monooperas *Valentīna* pirmizrāde. Tas ir starptautiski pazīstamā latviešu komponista **Artura Maskata** pilinformāta operas jauns traktējums – kamerversija. Titullomu Latvijas kultūras leģendas – Valentīnas Freimanes mīlas stāstā atveidos operdīva **Sonora Vaice** (soprāns), kura ir arī topošās izrādes režisore.

Opera atklāj Latvijas un Eiropas vēstures notikumu pretrunīgu un dramatisma pilnu laikmeta panorāmu no 1939. līdz 1944. gadam. „*Operu caurvij skaists dziļu mīlestības jūtu caurstrāvots, spilgts stāsts. Valentīnas šarmantā, viedā personība, kura izstarot izstaroja mīlestību, ir pilnīgs pretstās notikumiem, laikam un videi, kurā risinās darbība, tā ir apliecinājums mīlestības iespējamībai neatkarīgi no apstākliem, kuri nesuši lielu posantu un daudz ciešanu, un kurus nekad vairs negribam piedzīvot, bet kas ir aktuāli šodienas sarežģītajā pasaules situācijā. Ar šo iestudējumu Operetes teātris turpina sievietes daudzpusīgās personības tēmas padziļinātu izpēti multimediālas monooperas formā, to iesākām 2021. gadā ar Sonoras Vaices režījas debijas iestudējumu „Cīlvēka balss. Telefons“, kurš izpelnijs augstāko valsts apbalvojumu mūzikā – „Lielo Mūzikas balvu,“ saka Agija Ozoliņa-Kozlovska, Operetes teātra mākslinieciskā vadītāja.*

Opera ir veltījums Latvijas kultūras legendai – izcilajai kino zinātniecei Valentīnai Freimanei (1922 – 2018). „*Valentīnas Freimanes dzīve bija milzīgs VĒRTĪBU un CILVĒCĪBAS – APZĪŅAS vai NEapziņas kopums. Ja mēs vairāk iedziļinātos un izprastu šādu dzīvesgudru personību piedzīvoto un pārdzīvoto, pasaulei beigtos kari,*“ – tā izrādes režisore.

„*Biju gandarīta uzzinot, ka notiks Artura Maskata operas Valentīna jaunuuzvedums augstas raudzes profesionālu izpildījumā un ar nepacietību gaidu pirmizrādi 17. aprīlī. Operā aplūkotie notikumi ļauj paskatīties uz cilvēkiem lielu krīžu laikā. Arī šobrīd kara laiks Ukrainā apliecinā dziļu krīzi rietumu pasaulei, kurā mums katram atvēlēta sava loma, tādēļ uzskatu, ka opera „Valentīna“ ir aktuāla un veicinās refleksiju par būtisko,*“ uzskata libreta autore **Līana Langa**.

Valentīnas Freimanes bērnība ritējusi starp Rīgu un Berlīni, kur viņas tēvs bija UFA kinostudijas jurists, bet māte – apburoša sabiedrības dāma, ap kuru pulcējas tā laika kino pasaules zieds. Pēc atgriešanās Rīgā inteliģento ebreju ģimeni pārsteidza masveida genocīds – sistemātiska, mērktiecīga un

brutāla ebreju iznīcināšana, kurā gāja bojā gan Valentīnas vecāki, gan vīrs, bet toreiz vēl pavism jaunā Valentīna slēpās līdz pat kara beigām. Ārkārtīgi nozīmīga izrāde ir mīlestības tēma, kas Valentīnas Freimanes liktenī ir spēlējusi nozīmīgu lomu, ar viņas brīnumaino izglābšanos no holokausta šausmām, ļaujot izturēt līdz galam.

Sonora turpina: „*šajā – Operetes teātra iestudējumā, operu, kas oriģināli rakstīta pilinformātā, es veidošu kā monooperu. Uz skatuves būs mani partneri mūziķi: vijolnieks Gidons Grīnbergs, akordeonište Inīta Āboļiņa, pianists Māris Žagars, kuriem uzticēts visai sarežģīts uzdevums. Viņi vienlaicīgi darbosies arī kā aktieri, atveidojot dažādus tēlus Valentīnas kolorītajā mīlas stāstā.*“

Iestudējumā tiks izmantoti gan iepriekš filmēti video, gan studijā ie-rakstīti audio, kuros kā aktieri piedalījusies arī: Girts Ķesteris, Zigmunds Neimanis, Egils Melbārdis, Kārlis Rūtentāls, Aivars Krancmanis, Gidons Grīnbergs, Henrijs Kozlovsks, stepa dejas meistars un skolas attīstītājs Māris Pūris, kā arī: Iveta Apine, Agnese Pauniņa, Dace Strautmane, Inga Martinsone, Rūdolfs Bacāns, Vi-tālijs Stankevičs, Pēteris Vaickovskis. „*Kopā ar manu mīlo, radošo komandu, atklāsim savu Valentīnas dzīves versiju mūzikā un multimedijos. Inīta Sipunova, multimediju māksliniece-scenogrāfe, izcili prot vizuāli uzburt ainās, kas runā pašas par sevi un ļauj pilnībā iegremdēties telpā,*“ par ieceri stāsta Sonora Vaice.

Starptautiski pazīstamā latviešu komponista Artura Maskata pirmās operas *Valentīna* pasaules pirmizrāde notika 2014. gada 5. decembrī, kļūstot par vienu no nozīmīgākajiem Rīgas – Eiropas kultūras galvaspīsētās 2014. – kultūras programmas notikumiem. Operas libretu veidoja Arturs Maskats un dzejniece Liā-

na Langa pēc Valentīnas Freimanes autobiogāfiskā romāna *Ardieu, Atlantīda!* (2010) motīviem. Pārņemot Eiropas Savienības Padomes prezidentūru, opera *Valentīna* tika iekļauta Latvijas publiskās diplomātijas un kultūras programmā. *Valentīna* joprojām ir viens no īpašajiem notikumiem, kas aizvien tiek pieminēts Latvijas – Vācijas kultūras attiecībās un diplomātu aprindās.

Inīta Sipunova strādājusi ar labākajiem teātra un operas režisoriem Rīgā, Milānā, Berlīnē, Zalcburgā, Vīnē, Maskavā un Sanktpēterburgā, t.sk., veidojusi videoprojekcijas režisora Alvja Hermāna iestudētajām operām Milānā *Madama Butterfly*, Vīnē *Parsifāls*, Zalcburgas festivalā *Trubadūrs*, Berlīnes Komiskajā ope-rā *Così fan tutte* un *Jenīfa La Monnaie* teātrī Briselē. Veidojusi videomākslas objektus Francijā, Somijā (Raumas biennālē), Vācijā (festivālā Ars Novi) u.c.

Izrādē piedalīsies operdziedātāja Sonora Vaice (soprāns), Gidons Grīnbergs (vijole), Inīta Āboļiņa (akordeons) un Māris Žagars (klavieres). Režisore Sonora Vaice, horeogrāfe Ieva Kemlere, kostīmu māksliniece Antra Hanna Elerta (Cinnamon), multimediju māksliniece-scenogrāfe Inīta Sipunova, stepa dejas treneris-konsultants Māris Pūris, grima māksliniece Liāna Repule, gaismu mākslinieks Ivars Vācers, video fil-mēšanas asistenti Adams Vaicis un Marks Frīdbergs, producente Agija Ozoliņa-Kozlovska. Iestudējums top ar VKKF atbalstu.

Izrādi rudenī varēs noskatīties arī vairākās Latvijas pilsētās, sekojet līdzīgi informācijai operettesteatrīs.lv un sociālajos tīklos. Biletes uz pirmizrādi *Bilešu Paradīzē*: <https://www.bilesuparadize.lv/lv/event/133986>

Agnese Tauriņa

BALSIS aicina uz koncertu BASEINĀ

Peldēšana – fizisks un veselīgs tonuss ķermenim un elpošanai

„Balss saišu glotādai jābūt mitrai un slideinai, lai veidotos optimāla vibrācija. Mitrs gaiss to sekmē,“ otolaringologs, dziedātājs, Gada balvas medicīnā 2022 saņēmējs kategorijā Gada ārsts speciālists, **Dins Sumerags**.

Vai tā tiešām ir? Par to aicinām pārliecīnāties **7. aprīlī** plkst. 20.00 RTU Ķīpsalas peldbaseinā Jauniešu kora **BALSIS** 37 gadu jubilejā.

„Baseina mitrais gaiss – izcili apstākļi dziedāšanai; peldēšana – fizisks un veselīgs tonuss ķermenim un elpošanai; dziedāšana – psihofizisks process, kas veido fizisku un emocionālu harmoniju. Šis būs muzikāls eksperiments kormūzikai nepierastā vidē ar daudziem pārsteiguma elementiem, kas vai nu apliecinās, vai noliegs silta un mitra gaisa labvēlīgo ietekmi uz cilvēka balsi,“ ilggadējais **BALSIS** vadītājs **Ints Teterovskis**.

Skanēs 2024. gada spilgtāko programmu „uvertīra“: Amandas ūtopija, Saules Grieze, Ventas **BALSIS**, Upītes uobeduorzs, citāDs citāTs 2, Klusuma aug(l)i 2, Japānas un ASV tūres spil-

FOTO Harijs Pelle

Jauniesu koris BALSIS.

tākie akcenti, kur dažādībā izpaudīsies kora skanējuma iespējas.

Dziedās Jauniešu koris **BALSIS**, solisti, būs SUP dēli un laiviņas, dejetājas no Sinhronās peldēšanas skolas, zīmju valodā tulkos **Elza Veismane**, gaismos **Ivars Vācers**, diriģēs **Ints Teterovskis**, komentēs **Anatolijs Kreipāns**. Koncerta vizuālajā tēlā iz-

mantotās fotogrāfijas autors **Mārtiņš Plūme**.

NB! Gaisa temperatūra Ķīpsalas peldbaseinā +26°C.

Billetes: bilesuparadize.lv. Koncerts notiek, pateicoties RTU Ķīpsalas peldbaseinam un RKTMC „Mazā gilde“. Informatīvi atbalsta Radio SWH.

Ints Teterovskis

„Rudens Raibumiņi“

Turpinājums no 4. lpp.

„Tu – esi ceļš! Tu – esi ceļinieks!“ Lelde Vītola dzejā dažos vārdos ir uzgleznojusi mākoņu daudzveidību. **Ojārs Greste**, nesdams labo roku pārsējā, it kā tā būtu ievainota, stājas priekšā ar dzeju *Oda kreisajai rokai*. Oda beidzas, slavējot kreiso roku – „Tu esi varēna!“ Un es piekrītu.

Neklātienē video ierakstā uz lielā ekrāna **Bonija Ilze Viļuma** noskaita lūgšanu *Dievmātei*. Svinīgi un aizkustinoši. Neklātienē **Baiba Krūzīte** lasa *Piektdiena un ceturtdiena*. **Skaidrīte Agūļeņča** lasa *Mīlestība ir kā koks*. Skaistas dzejas. Mīlestība un koks ir arī Vizmas Belševicas dzejā *Es aiziet nevaru*, kuru klātienē lasa **Ilona Brūvere**. Ap Belševicas nokaltušā koka ir tīnies lapains, ziedošs tītenis.

Programma ir raiba. Aktieri ir izvēlējušies veselu rindu slavenu, iecienītu Latvijas dzejnieku darbu. Ir senas un modernas, īsas un garas dzejas. Ir dažādi stili ar dabas, mīlestības, dzīves un citām tēmām. Starp dzejām **Viktorija** spēlē mūzikas fragmentus un rada skaņu efektus. **Raimonds** dažām dzejām piespēlē fona mūziku. Burvīgās **Skandas** dziedātājas nodzied trīs latviešu tautas dziesmas. Sevišķi skaista ir **Saulīt mana krustamāte** ar **Dainas Kainas** kokles pavadījumu. Šo dziesmu Vaira Vīķe-Freiburga ir ietinusi savā dziesmu kamolā.

Starp dzejām ir arī komiski brīži,

FOTO Ilze Šteinberga

Sidnejas koris SKANDA dzied.

kad kašķīgais cilvēks iejaucas. Dažreiz iebilst, ka dzejas ir par garu, vai arī ir garlaicīgi. Cirtreiz izrādās gudrinieks, un šo to interesantu pastāsta. Pat noskaita Efeja Dujāna īso, divrindīnu dzeju *Skatos uz tevi*. **Ilona** (pieteicēja) cenšas kašķīgo cilvēku noklusināt.

Par dabu latviešiem ir daudz dzeju. **Jānis Grauds** ar sajūsmu lasa Māras Zālītes *Viesizrādes* par sniegū. Lasā arī Rūdolfa Blaumaņa *Pienenites*, kurā minēta *mīlā saule*. Iejaucas jauniete, **Kārla Tuktēna**: *Protestē! Pārmēt, ka daba nav saudzēta! Klimats mainās! No saules jāslēpjas. Tā nav mīla*.

Lija Veikina stāsta, ka ar dzejnieku Olafu Stumbru iepazinusies *Homo Novus* mēģinājumos, Adelaises kalnos, gatavojoties uz Kultūras dienām. Vēlāk esot viņu vairākas reizes satikusi arī Ameri-

kā. Esot bijis brīnišķīgs cilvēks. Lija lasa trīs Stumbra dzejas: *Mana paaudze, Četri laiki: Bērnība, Jaunība, Pusmūžs, Otrā Bērnība* un *Rezignējot*. Lasa tik izjusti un iejutīgi, ka man acis apmiglojas.

Nesen ir iznācis CD disks *Dziesmas par Latvijas upēm* ar Raimonda Paula mūziku un Ineses Zanderes dzeju vārdiem. Dzied jauniešu koris **BALSIS** ar Intu Teterovski kā diriģētu. Pēc izrādes būs iespēja noklausīties un nopirkt šo disku.

Veikla izrāde. Raibums pēc raibuma, viens par otru spilgtāks, izteiksmīgāks. Un visam pamatā sena, skaista valoda. Mana valoda. Mūsu valoda. Turies, mūsu valodiņa, turies!

Baiba Vītola Harringtona (Harrington)
Laikrakstam „Latvietis“

„PLATS solis 2024“

Diasporas teātru saiets „PLATS solis 2024“ notiks Zviedrijā

Pavasarīs nāk ar labām ziņām. Pasaules Latviešu Amatieri Teātru savienība (PLATS) visus teātra draugus diasporā un arī Latvijā aicina uz gadskārtējo teātru saietu *PLATS solis 2024*, kas no **10. līdz 13. oktobrim** notiks Stokholmā.

PLATS solis ir lielākie amatierētāru svētki diasporā, kas pulcina kopā vairāk nekā 300 dalībnieku. Saieta laikā uz skatuves tiek izspēlētas vairāk nekā 20 izrādes, jaunas prasmes aktiermeistarībā vairākās meistarklašu zālēs apgūst vairāk nekā 50 amatierētāru aktieru un teātru izrādes analizē virkne pieredzējušu skatuves mākslas ekspertu. Padomus un ieteikumus saieta laikā esam saņēmuši no izcilās režisores un teātra peda-

goģes **Māras Ķimeles**, režisoriem **Jura Rīniķi**, **Lienes Šmukstes**, **Lauras Grozas** un **Intara Rešetina**, aktiera un scenogrāfa **Anda Stroda**, skatuves kustību ekspertiem **Vilņa Bīriņa** un **Dzintara Krūmiņa**, teātra kritiķiem **Edītes Tīsheizeres** un **Ata Rozentāla**. Meistarīklašu vadītāji **Astra Kacena**, **Uģis Točs**, **Dzintars Krūmiņš** un **Vilnis Bīriņš** ir nesavīgi dalījušies ar mums savās zināšanās. Vīni palīdz mums atkal spert vienu platu soli pret turpmākai varēšanai.

PLATS solis organizatoru Darba grupa kopš gada sākuma jau veic sagatavošanas darbus, plāno saieta norisi, gatavo vizuālo un teksta informāciju, sazinās ar viesiem un ekspertiem un, protams, saieta galvenajiem „vaininiekim“ – diasporas teātriem. Tē noteikti jāatlādina, ka *PLATS solis* savos saie-

tos gaida ikvienu diasporas teātri, neatkarīgi no tā, vai esat, vai neesat PLATS biedrs. Mums nav ierobežojumu reper-tuāra izvēlē, un mēs neprasām dalības maksu. Vienīgais, ko no jums sagaidām – jūs radošumu un spēlētprieku.

Saieta mājvieta šogad būs kultūras centrs – Dieselverkstaden, kas atrodas Marcusplatsen 17, Nacka, Stokholm. Tiem, kas vēlas pieteikt dalību festi-vālā, aicinam rakstīt uz e-pastu: *infoplats2021@gmail.com*.

Sandra Bondarevska,

PLATS Valdes priekšsēde

e-pasts: *infoplats2021@gmail.com*

Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piesķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Ko dara ar Kremļa politikas piekritējiem Latvijā?

Turpinājums no 1. lpp.

Pēc Pilsonības un migrācijas lie-tu pārvaldes (PMLP) datiem, šobrīd četrām personām, kuru dokumentus pārbaudīja pie Krievijas vēstniecības, draud izraudzīšana, jo viņu uzturēšanās atļaujām bija beidzies derīguma termiņš. LTV raidījumam zināms, ka tie ir Krievijas pilsoņi, kuri neiesniedza dokumentus uzturēšanās atļaujas iegūšanai atbilstoši Imigrācijas likuma grozījumu prasībām. Šie 2022. gadā pieņemtie grozījumi attiecas uz 24 tūkstošiem Latvijā dzīvojošu Krievijas pilsoņu.

No kopumā 17 865 tūkstošiem Krievijas pilsoņu, kuriem būtu jāapliecina latviešu valodas prasmes, līdz pērnā gada beigām reģistrējušies 12 780, bet veiksmīgi nokārtojusi aptuveni puse.

Arī šobrīd valsts valodas pārbau-des turpinās un līdz martam to ir nokārtojuši 6 414 personas. Kā norāda PMLP, Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statuss piešķirts 13 300 tūkstošiem pilsoņu, dažāda veida termiņuzturēšanās atļaujas – 2 500. 1 019 Krievijas pilsoņu ir zaudējuši tiesības atrasties Latvijā. Par 200 cilvēkiem ir zināms, ka viņi jau ir izbraukuši.

„Ir cilvēki, kuri prasa uzreiz un saka, ka jā, viņš ir gatavs saņemt izbraukšanas rīkojumu, bet viņam vēl ir procesā dzī-vokļa pārdošana. Un skatoties uz to, ka diezgan daudz personas ir izbraukušas pašas, tad ir skaidrs, ka nu viņi nevēlējas mācīties valodu un [izvēlējās] nekārtot tālākās attiecības ar mūsu valsti,“ saka PMLP priekšniece Maira Roze.

Tiem Krievijas pilsoņiem, kas to-mēr vēlas palikt Latvijā, iesniedzot dokumentus, ir jāpauž arī sava attieksme par Krievijas sākoto karu un Ukrainas teritoriju okupēšanu. Pēc PMLP snieg-tās informācijas, aptuveni 100 cilvēku nav šīs anketas aizpildījuši un tāpēc

uzturēties Latvijā viņiem būs liegts.

„Jā, daudzi saka, nu kā es tā atbildēšu, es neinteresējos par politiku. Nu ir skaidrs, ka visu cilvēks zina, viņš vienkārši nevēlas atbildēt. Un cilvēki arī saka, ka nu jā, es tagad aizpildīšu. Un ja nu gadījumā šī informācija no-nāks Krievijas pusē, tad pret viņu var būt kaut kādas represijas,“ stāsta Roze.

Pie vēstniecības satiktie Krievijas pilsoņi, kuriem bija jāaizpilda anketas un jāatbild, kam tad pieder Krima un Donbass, saka, ka savu īsto pārliecību viņi nebija atklājuši. „Es meloju, lai saņemtu savu pensiju. Es jums saku godīgi, tas arī viss,“ saka kāda sieviete.

Arī kaimiņvalstī Lietuvā kopš 2022. gada beigām visi Krievijas un Baltkrievijas pilsoņi, kas vēlas saņemt vai pagarināt uzturēšanās atļauju Lietuvā, elektroniskajā formā saņem līdzīgu jautājumus, paužot savu attieksmi pret Krievijas agresiju. Un šogad ir plānots pārbaudīt vēl plašāk – ar mērķi anketēt visus Krievijas un Baltkrievijas pilsoņus Lietuvā. Līdz šim drošības apsvērumu dēļ liedza vai anuleja dokumentus vairāk nekā 5 tūkstošiem Baltkrievijas pilsoņu un 250 Krievijas pilsoņiem.

Arī Latvijā Krievijas pilsoņu pārbau-des varētu vērsties plašumā. Satversmes tiesa spriedumā par Imigrācijas likuma grozījumiem ir norādījusi, ka no prasi-bām sniegt dokumentus ir izlaista to Krievijas pilsoņu grupa, kuri saņemuši pastāvīgas uzturēšanās atļaujas saskaņā ar iepriekšējā likuma („Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā“) normām.

PMLP skatījumā tādu ir aptuveni vēl pusotrs tūkstotis. Nacionālā apvienība uzskata, ka tā grupa ir lielāka – aptuveni 4000. Nākamnedēļ apvienība plāno piedāvāt jaunos Imigrācijas likuma grozījumus, lai šo tvērumu paplašinātu. Tāpat apvienība gribētu paātrināt izrai-dīšanas procesu – lai izraudzīšana notiku-

24 stundu laikā kopš izbraukšanas rīko-juma izsniegšanas. Grozījumus apsver ar Nacionālās drošības komisiju.

Tas, ka Latvijā ir cilvēki, kas sliecas atbalstīt Putina darbības, nav noslēpums. Taču, kā plāno rīkoties ar šiem cilvē-kiem, ja neskaita drošības un valodas zi-nāšanu pārbaudes, – vienotas idejas nav.

„Mums ir attīstīta, digitalizēta latviešu kultūrtelpa, tagad mums ir jāsaprot, kā šī kultūrtelpa būs ilgtspējīga. Kā mēs varam to piedāvāt citiem šeit, Latvijā, piedāvāt, nevis uzspiest rīkoju-mu ar kaut kādām kartona fasādēm, kas īsti nedarbojas, ar sodiem, ar diezgan, teiksim, tādu izslēdzošu retoriku. Mēs redzam, ka tas viss nedarbojas, un tad ir jautājums, vai viss šis kamols nav arī tas, kas stumj tos cilvēkus arī Putina vir-zienā,“ pauž kulturologs Deniss Hanovs.

„Piemērs, kaut vai par izglītības reformu. Tagad visi mācīsies latviski. Tas ir ļoti labi. Bet es neesmu dzirdējis, ka kāds nopietni runātu par vienotām skolām. Tā ideja par mazākumtautību skolām saglabājas. Nu teiksim, šis ir nu tāds karstais kartupelis, mēs esam baigi daudz izdarījuši,“ teic sociālais psihologs Ivars Austers.

Kā raidījumam norādīja Valsts drošības dienestā, kopš kara sāku-ma pēc dienesta ieteikuma iekšlietu ministrs ir iekļāvis melnajā sarakstā jeb to ārvalstnieku sarakstā, kuriem ieceļošana un uzturēšanās Latvijā ir aizliegta, 79 Krievijas pilsoņus, no kuriem 25 iekļauti pērn. Daļa no šīm personām ilgstoši dzīvojuši Latvijā.

Tāpat dienests ir fiksējis vairākus Krievijas propagandas un dezinformā-cijas gadījumus, kuru mērķis bijis, iz-platot sagrozītu informāciju par Imigrācijas likuma grozījumiem un Krievijas pilsoņu pārbaudēm, vairot konkrētas sa-biedrības daļas neapmierinātību ar kom-petentajām Latvijas valsts iestādēm.

Latvijas TV raidījums „De facto“

FOTO No kora „elVé“ arhīva

Koris „elVé“ Sv. Patrika dienas parādē Īrijā.

Koris „elVé“ lielākajā Sv. Patrika dienas parādē Īrijā

Un TV ekrānos

 LATVIEŠU BIEDRĪBA ĪRIJĀ
LATVIAN SOCIETY IN IRELAND

Latviešu biedrības Īrijā koris *eLVé* 17. martā piedalījās lielākajā Svētā Patrika dienas parādē Īrijā,

Dublinā 2024.

Bija fantastiski – būt dalai notik lielas, 4200 dalībnieku grupas. No sirds lepojamies, ka mūsu daļību šajā parādē iemūžināja *RTÉ One* (Nacionālā televīzija Īrijā), *Fox News* (ASV), *Hollywood TV* (ASV),

NTD.com, kā arī organizatori un skatītāji.

Šogad parādi vēroja 600 000 kļātienē un vēl vairāk to darīja tiešsaistē. Parādē piedalījās vēsturē lielākais dalībnieku skaits.

Latviešu Biedrība Īrijā

Fonds „Sibīrijas bērni“ aicina

Piedalīties sacerējumu un zīmējumu konkursos

Š. g. 25. martā pieminam 75. gadiņu kopš 1949. gada izsūtīšanas, šajā vasarā – 83 gadus kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijas. Godinot izsūtītos un tos, kuri neatgriezās, fonds *Sibīrijas bērni* izsludina divus konkursus skolēniem un jauniešiem.

Aicinām līdz š.g. **16. maijam** iesūtīt darbus sacerējumu konkursam „**SIBĪRIJAS BĒRNİ 1941/1949 – TRIMDAS BĒRNİ 1944***” un zīmējumu konkursam „**SIBĪRIJAS BĒRNİ 1941/1949****”.

Konkursos darbus vērtēsim trīs vecuma grupās. Katrā grupā pirmo trīs vietu ieguvējus apbalvosim ar naudas balvām un diplomiem. Abu konkursu laureātu darbi vai darbu fragmenti tiks publicēti interneta portālos.

Sacerējumu un zīmējumu konkursu nolikumi meklējami fonda *Sibīrijas bērni* mājas lapā:

*Sacerējumu konkursa nolikums 2024**
*Zīmējumu konkursa nolikums 2024***

Ar konkursiem vēlamies mudināt skolēnus izzināt mūsu valsts un savas ģimenes vēsturi, stiprināt bērno un jauniešos patriotisma jūtas un piederības sajūtu Latvijai.

Krievijas iebrukums Ukrainā 2022. gada 24. februārī un melos pamatojotā kara darbība skaudri liek apjaust, ka ir neapsaubāmi svarīgi zināt un izprast savas valsts vēsturi, lai mums blakus augtu un dzīvotu domājoši un patstāvīgi jaunieši. Zināt savas ģimenes un valsts

vēsturi nozīmē spēt redzēt likumsakarības, spēt nepakļauties maldīgai informācijai un būt lepnām par savu valsti un tās brīvību.

Daudziem skolēniem ģimenē ir gan Sibīrijas, gan trimdas stāsti. Vēlamies mudināt bērnus interesēties par šiem stāstiem. Katru gadu 14. jūnijā konkursu uzvarētāji tiek aicināti uz piemiņas konferenci, tiek izstādīti

zīmējumi, lasīti fragmenti no sacerējumu konkursa uzvarētāju darbiem.

Sacerējumu konkursa žūrijas darbā piedalīsies Agnese Meiere, Egils Zirnis, Elīta Veidemane, Ina Druviete, Kaspars Pūce, Liveta Sprūde-Kalme, Valdis Lūriņš. Zīmējumu konkursa žūrijas darbā piedalīsies Girts Geks, Ieva Jurjāne, Igors Dobičins, Linda Lūse, Māra Alena, Rēgīna Deičmane, Vilnis Heinrihs.

Galvenie sacerējumu konkursa

vērtēšanas kritēriji būs emocionālais

vēstījums, literārais sniegums, valodas

izteiksmība un darba originalitāte.

Zīmējumu konkursā – ideja, tēmas risinājums,

veiksmīga izteiksmes līdzekļu izvēle

tēmas risinājumā, izmantotās tehnikas pārzināšana un prasmīgs lietojums.

Labāko darbu autori tiks paziņoti š.g. **24. maijā**.

Konkursu atbalstītāji: LR Kultūras ministrija, Bauskas novada pašvaldība, Gulbenes novada pašvaldību, Jēkabpils novada pašvaldība, Ķekavas novada pašvaldība, Krāslavas novada pašvaldība, Ludzas novada pašvaldība, Ogres novada pašvaldība, Saulkrastu novada pašvaldība un Kokneses novada pašvaldība. Informācijai: sibirijasberni@gmail.com

Baiba Kazule,
Konkursu koordinatore
Nodibinājums „Fonds Sibīrijas bērni“

* <https://sibirijasberni.lv/jaunumi/sacerējumu-konkurss-sibīrijas-bērni-1941-1949-trimdas-bērni-1944-lidz-2024-gada-16-maijam/>

** <https://sibirijasberni.lv/jaunumi/zīmējumu-konkurss-skolēniem-sibīrijas-bērni-1941-1949-lidz-2024-gada-16-maijam/>

 SIBĪRIJAS BĒRNİ
KOMUNISTISKĀ TERORA UPURU ATBALSTA UN PAŁUDZĪBAS FONDS

Vlada Veikša Ventspils 2. vidusskola 1. vieta.

FOTO Fonds „Sibīrijas bērni“

Hermanis Kaupiņš (1891-1971)

Kultūras un teātra darbinieks un politiķis – Senā Lēdurgas baznīcas kroga īpašnieka dēls

Latvieši izsenis izceļas ar lielu teātra mīlestību; par to liecina, ka tik nelielam iedzīvotāju skaitam Latvijā ir astoņi valsts profesionālie teātri: Latvijas Nacionālais teātris, Dailēs teātris, Jaunais Rīgas teātris, M. Čehova Rīgas Krievu teātris, Latvijas Leļļu teātris, Liepājas teātris, Valmieras Drāmas teātris, Daugavpils teātris un neskaitāmi neatkarīgie teātri un teātru apvienības. Kā arī visur pasaulei, kur ir latvieši, tiek spēlēts teātris. Par to liecina Pasaules Latviešu Amatieri Teātru savienība (PLATS), kas ir 2021. gadā dibināta bezpelētas organizācija, un šobrīd apvieno 20 diasporas latviešu teātru kopas no trīs kontinentiem un 10 dažādām valstīm – ASV, Austrālijas, Dānijas, Itālijas, Īrijas, Lielbritānijas, Norvēģijas, Somijas, Šveices un Zviedrijas. PLATS dalībnieki ir ārvilāstīs mītošie teātru profesionāļi, kuriem rūp Latvijas tēla spodrināšana un latviešu teātra mākslas attīstība ne tikai Latvijā, bet visā pasaulei.

Austrālijā visiem latviešiem ir pazīstams Austrālijas latviešu teātris (ALT), kas dibināts 1953. gadā un darbojās vēl šobrīd – tas ir jau 71 gadu!

Šoreiz gribam vairāk pastāstīt par vienu cilvēku, kas ir dzimis un uzaudzis Latvijā (šobrīd Siguldas novadā), nelielā ciematā – Lēdurgā. Un visu savu dzīvi, lai ko arī darītu un lai ar ko arī nenodarbotos, ir bijis saistīts ar teātri un teātra mīlestību. **Hermanis Kaupiņš (1891-1971)**, Kultūras un teātra darbinieks un politiķis, senā Lēdurgas krodzinieka dēls.

Vinš dzimis Lēdurgā, mācījās Limbažu pilsētas skolā, vēlāk Saņavskā augstskolā Maskavā. Jau pirms 1. pasaules kara kļuva sociāldemokrātu partijas biedrs un rosiģi darbojās strādnieku legālajās biedrībās, kā arī strādāja sociāldemokrātu presē. Viņš 1913. g. organizēja starptautisku strādnieku dziesmu dienu Rīgā, piedaloties latviešu, igauņu un lietuvju koriem. 1916. – 1920. g. dzīvoja Maskavā un darbojās latviešu kultūras birojā, bet pēc revolūcijas bija viens no sociāldemokrātu organizācijas *Rīts* vadītājiem. Atgriezās Rīgā ar kīlnieku grupu 1920. g. un līdz 1928. g. strādāja *Sociāldemokrāta* redakcijā, kā arī tika ievēlēts 2. un 3. Saeimā.

1923. gadā H. Kaupiņš nodibināja *Bērnu draugu biedrību* un bija ilgus gadus tās priekšsēdis. Biedrība ieguva lielu popularitāti ar saviem bērnu rītiem un žurnālu *Cīrulītis*, bet pašu H. Kaupiņu dēvēja par „onkuli“.

Kopā ar E. Smilgi H. Kaupiņš 1921. g. dibināja Dailēs teātri. 1922. g. *Celojošo teātri*, 1927. g. – Strādnieku teātri. H. Kaupiņš krāja materiālus par

Latvijas teātra vēsturi un 1924. gadā viņa ierosmē radās Teātra muzejs. Šinī laikā H. Kaupiņš arī Saeimā daudz darīja, lai aizstāvētu teātru intereses un baudīja latviešu aktieru vispārēju uzticību.

Ulmaņa-Bērziņa apvērsuma vīri iemeta šo kultūras darbinieku 1934. g. Liepājas koncentrācijas nometnē. Visu Ulmaņa diktatūras un abu okupāciju posmu H. Kaupiņš pavadīja piespiedu bezdarbībā. 1948. g. čeka viņu atkal apcietināja un sodīja ar ieslodzījumu vienā no Mordavijas koncentrācijas nometnēm, kur viņš atradās kopā ar Frici Menderu. Pēc 1955. g. amnestijas Kaupiņš atgriezās Latvijā. Viņš sarakstīja latviešu teātra vēsturi, kas palika pie viņa manuskriptā.

Pēdējo gadu H. Kaupiņš slimojās un vairs necēlās no gultas. Kā liekulība atzīmējama komunistu propagandas skrībenti H. Kaupiņa „slavinājums“ sakarā ar viņa 80. dzimšanas dienu: tie paši varmākas, kas H. Kaupiņu vajāja un nedeva viņam nekādu iespēju darboties kultūras laukā, tagad sāk viņu godināt! H. Kaupiņu apglabāja 1. augustā Meža kapos, Rīgā, daudziem draugiem piedaloties izvadišanā.

Ar H. Kaupiņu nebūtībā aizgājis liels un patiess ideālists, kurš bija arvien gatavs visiem palīdzēt un kurš bieži izdalīja pat savas drēbes tam, kam to pēc viņa domām vairāk vajadzēja; šis nesavītīgais vīrs, kam bija bezgala daudz draugu, paliks atmiņā kā viens no izcilākajiem latviešu brīvo teātru cēlējiem Latvijā.

Sagatavots, izmantojot „Brīvību“ Nr. 7 (1.09.1971)

(...) Divdesmitā gadsimta divdesmitajos gados, sekojot bērnu un jaunatnes teātru mākslinieciskajām un pedagoģiskajām izpausmēm citās valstīs, raksti republikas presē parādījās nemītīgi. Dailēs un Nacionālais teātris, respektējot skubinājumus un gaidas, atlasīja repertuāru bērniem no klasikas un tā laika autoru darbiem, kur lomas atveidoja it spožas aktierzvaigznes. Taču sabiedrība vēlējās bērnu teātri, un galvenā prasība bija, lai izrādes notiktu regulāri – vismaz divas reizes nedēļā. Ne tā, kā līdz šim – pa Lieldienām un Ziemsvētkiem.

Šī viļņa degpunktā atradās kultūras un sabiedriskais darbinieks **Hermanis Kaupiņš (1891-1971)**, kurš pats šo kustību lielā mērā atraišja un virzīja. 1920. gadā, atgriezies Latvijā no Maskavas, kur viņš nokļuva tāpēc, ka tika vajāts par dalību 1905. gada revolucionārajos notikumos. H. Kaupiņš uzsāka redakcijas darbinieka, žurnālista gaitas, taču drīz vien tika iecelts par tiesnesi Rīgas pilsētas bāreņu tie-

Hermanis Kaupiņš.

FOTO Eduards Smilgs teātra muzejs

sā. Acīmredzot šī apstāklī arī jāmeklē izskaidrojums tam, ko šīs cilvēks centās veikt, domājot par sabiedrības nākotni.

Jau 1921. gadā Republikas Ārpusiskolas izglītības konferencē H. Kaupiņš uzstājās ar vairākiem priekšlikumiem, kas solīja panākumus bērnu morālajā, estētiskajā un tiesiskajā audzināšanā. Viņš bija viens no tiem, kas 1923. gada 18. februārī nodibināja *Latvijas Bērnu draugu biedrību*, iedvesmojot to uz gandrīz vai visu bērniem veltīto pasākumu – klubu, stūrišu, bērnudārzu, bibliotēku un lasītavu, bērnu rītu, kinoseansu, brīvdabas bērnu svētku, kā arī tā saucamo vasaras koloniju u.c. organizēšanu. Rīkojot mākslas lietu loterijas, aicinot sabiedrību uz ziedojuumiem un kopš dibināšanas saņemot arī materiālu pabalstu no Kultūras fonda, *Bērnu draugu biedrību* galvenokārt aprūpēja nabadzīgo laužu, strādnieku pēcnācējus. Īpašu kritumu savā kontā tā piedzīvoja trīsdesmito gadu sociālekonomiskās krīzes apstākļos, kad glāba no bada un aukstuma bezdarbinieku bērnus, ēdinot un apģērbjot par brīvu.

Līdz ar to, apmēram, mēnesi pēc kongresa – 25. maijā – likumsakarīgi pienāca diena, kad H. Kaupiņš Dailēs teātrī (pēc neilga laika viņš kļuva par teātra administrācijas locekli) atklāja Bērnu draugu biedrības organizētā Bērnu teātra pirmo izrādi. Šis teātris, kura patstāvības statuss, tiesa, bija vienīgi nosacīts, pakāpeniski izrādīja gan latviešu, gan citu tautu rakstnieku

Turpinājums 13. lpp.

Hermanis Kaupiņš (1891-1971)

Turpinājums no 12. lpp.

darbus bērniem, turpmākajos desmit gados iestudējot 18 izrādes bērniem. Šādu iespēju, domājams, nodrošināja arī apstāklis, ka Dailes teātris, kurš vēl tikai veidoja savu stilu, bija demokrātiskāks par Nacionālo teātri, kam ar savām izrādēm nereti nācās reprezentēt valdības politiku. Prasīgi rosinošā gaisotne sabiedrībā, izcīnītā orientācija Dailes teātri uz sistēmas risku bērnu izrāžu iestudēšanu, Bērnu draugu biedrības sagatavotā materiālā augsne, kā arī paša E. Smilga labvēlība pret dažādām novitātēm teātra sfērā izbūdi jašo teātri sabiedrības garīgo prasību pirmajā plānā un ļāva tieši tur jau divdesmitajos un trīsdesmitajos gados realizēties vairākām žanriski atšķirīgu teātru dibināšanas iecerēm mazajiem skatītājiem.(...)

Sagatavots, izmantojot „Karogs“ Nr.10 (1.10.1989)

Pēc triju gadu starplaiaka, piektā Saeimā par deputātu ienāca Hermanis Kaupiņš, jeb „onkulis“ Kaupiņš, kā to bija iesaukuši viņa organizētās bērnu palīdzības biedrības „mazuli“.

H. Kaupiņš nāca no tūkstotis deviņi simti piektgadnieku saimes, bet partijas dzīvē līdz pēdējam laikam nebija varējis izkalpoties par pirmā lieluma zvaigzni. Arvien bija pagadījušies mākonji.

Patiessībā Kaupiņš nebija nekāds proletārietis, bet diezgan turīga un tautiski noskaņota veco laiku krodzinieka dēls: tātad dzimis un audzis samēra labos apstākļos, katrā ziņā lielākās ērtībās, kā lielais vairums vēlāko „pēlēko baronu“ un Zemnieku savienības biedru. Vēl tagad Lēdurgas slaidā kroga ēka glabā sevī atmiņas no Hermaņa Kaupiņa bērnības.

Lēdurdzieši brīnās un nevar šobalt-dien saprast, kā tāds mīļš un sprātīgs puika varējis izaugt par marksistu un internacionālistu. Tiešām, personīgā satiksmē, sevišķi divatā, Kaupiņš ne ar ko neatgādināja sociāldemokrātu. Bet kā tika barā, tā kļuva neciešams. Apbalvots skaļu, dobju balsi, viņš bieži vien Saeimā kavēja laiku ar starpsaucienu raidīšanu, jo Menders un citi līderi diezgan reti viņu pašu laida pie vārda.

Kad kādreiz Kaupiņš sāka par daudz sparīgi ūkšot starpsaucienus, — Lukass Ozoliņš, Grantskalns, Breikss, Milberģis vai kāds cits uzķiedza: „Onkuli, onkuli! Neārdies tik daudz!“ Tad Kaupiņš nokaunējās, kaut ko norūca sev zem deguna un uz laiku apklusa. Viņa populārais teiciens bija: „tautieši“ (...)

Sagatavots un tulkots no senās drukas no „Pēdējā brīdī“ Nr.105, (10.05.1935)

(...) Par šo laiku F. Cielēns tikai

FOTO Eduarda Smilga teātra muzejs

Dailes teātra direkcija pirmajos gados. No kreisās: Rūdolfs Kokle, Eduards Smilgis, Hermanis Kaupiņš.

saka: „Par Aspazijas stāju Ulmaņa laikā viņu smagi tiesājuši un viņai atriebūsies komunisti. Boļševiki viņai pirmajā baigajā gadā atnēma Raiņa literārā mantojuma tiesības un arī mājiņu Rīgas Jūrmalā (tikai īpašuma tiesības, jo mājas kvadratūra pārsniedza nenacionālizējamo namu kvadratūru. Dzīvokļa tiesības Aspazijai netika skartas, atstājot viņu bez jebkādiem ienākumiem.“ Arī pēdējais ir nepareizi – boļševiki Aspazijai bija piešķiruši rakstnieces pensiju, šai grūtajā laikā neviens no sociāldemokrātiem, kas agrāk bija viņas draugi, Aspaziju neatcerējās, izņemot vienu. Tas neaizmirsa, nenorobežojās, pie viņas gāja un palīdzēja, kā varēja, arī šai smagāj posmā. Tas bija ideālists Hermanis Kaupiņš.

(...)

Sagatavots pēc „Latvija Amerikā“ Nr.97 (3.12.1958)

Informācija par šiem un citiem rakstiem atrodama:

<http://www.periodika.lv/#searchResults:%23Hermanis%20Kaupi%C5%86%C5%A1>

Šobrīd biedrība *Lēdurgas Ezermalni rūpējās* par senā baznīcas kroga Lēdurgā kā kultūrvēsturiskas vietas saglabāšanu un atjaunošanu. Un viens no aspektiem ir respektēt senās tradīcijas, ka šī kroga telpās savulaik tīcis ne tikai dzerts un plītēts, bet arī spēlēts teātris. Līdz ar to tiek strādāts pie tā, lai iedzīvinātu teātra vidi. Krogs šobrīd ir tādā stāvoklī, ka tajā nekādas aktivitātes pagaidām veikt nevar, bet teritorijā nu jau otro gadu pēc kārtas notiek vasara teātra izrādes.

Tāpat arī kopā ar Latvijas Teātra muzeju tiek domāts pie kādiem pasākumiem sakarā ar Teātra muzeja simtgades atzīmēšanu, kas notiek šogad,

un, kā zināms, Hermanis Kaupiņš ir Teātra muzeja dibinātājs.

Biedrība arī nodarbojās ar informācijas apkopošanu par šo izcilo cilvēku, kura viens no ģimenes atzariem ir aizvedis uz Austrāliju – uz Melburnu. Viņa sieva **Olga** ar meitu **Rasmu** emigrēja, bet **Hermanis** ar dēlu palika Latvijā. Kāpēc, kāds bija iemesls, ka viņi nebija kopā, kāpēc bērni nesatikās, tad kad Latvijā atjaunoja neatkarību?

Kas īsti par cilvēku bija Hermanis Kaupiņš? Jebkurā gadījumā izcils – darbīgs un daudz sasniedzis. Bet kā katram cilvēkam, arī viņam noteikti ir sava ēnas puse. To gribētos zināt, jo tikai tas veido cilvēka portretu pilnīgu. Ir daudz jautājumi, kas paliek neatbildēti, pat izstudējot visus oficiālos rakstus, kas pieejami par viņu.

Piemēram:

Kāpēc bērni? Kāpēc Onkulis? Vai tāpēc, ka gribējās uzbūvēt sapņu un ilūziju pasauli, kurā patverties un dzīvot, kamēr zemes dzīvē risinās smagnējais grūtums? Pītera Pena, mūžīgā bērna, sapnotāja un ideālista tips? Uzaudzis zem krogus galda, redzēja pasauli citādāk nekā kriētie latviešu zemnieki? Gan jau bērnībā pieredzēja ne vienu vien alū brūvētu, spirtotu drāmu un dzīrdēja sarunas, kurās citi bērni nedzīrdēja. Viņam veidojās citādākas attiecības ar sabiedrības kārtām, vīriešiem un arī sievietēm (vai un kādas tās krogū bija?), tajā pašā laikā dzīvesmas, tosti un „mūžīgie svētki“ bija pašsaprotama un organiska dzīves sastāvdaļa?

Iespējams tāpēc Kaupiņu tik ļoti aizrāva marksisma filozofija, kur visi dažādie un citādie tiktu iekļauti un varētu dzīvot vienlīdz laimīgā pasaule. Neatbildēts, bet spilgts jautājums par 20 gūstekņiem... Jo it kā fakti ilustrē Kaupiņa iespējamo agresiju, bet var-

Turpinājums 14. lpp.

Ar ticību un latviešu Bībeli Brazīlijā

Muzeja Latvieši pasaulē krājumā

Brazīlijas Sanpauļu štata kārtē iezīmēts ciems ar latvisku nosaukumu *Vārpa*. Pirms vairāk nekā simts gadiem tur apmetās baptistu ieceļotāji no Latvijas.

Kaut arī pirmo ieceļotāju paaudze jau devusies mūžībā un gadu gaitā latviešu dibinātajā ciemā ienākuši citu tautību iedzīvotāji: krievi, brazīlieši, japāņi un citi – joprojām līdztekus portugāļu valodai *Vārpā* rezīmē ieskanas latviešu valoda. To saglabāt palīdzējis samērā noslēgtais dzīvesveids kolonijā, kur vienkopus bija apmetušies vairāk nekā 2000 latvieši. Vārpā liela ietekme bija baptistu draudzēm un to vadoniem. Līdz pat 20. gs. vidum dievkalpoju-

mi (sapulces) notika latviski, tāpat kā savstarpejā saziņa ģimenē un sabiedrībā. Līdz pat 20. gs. beigām *Palmas* tipogrāfijā iespieda reliģisku literatūru un periodiskus izdevumus latviešu valodā.

Muzeja *Latvieši pasaulē* krājumā glabājas priekšmeti, fotogrāfijas un intervijas par latviešu kolonistiem Brazīlijā 20. gadsimta sākumā.

Vārpas latviešu ikdienas dzīvē reliģijai vienmēr bijusi liela ietekme. Daudzās mājās goda vietā glabājās no Latvijas līdzi paņemtās Bībeles, dziesmu grāmatas un reliģiska satura periodiskie izdevumi. Nereti *Vārpas* latviešu mājas rotāja pie sienas piesprausīt uz auduma rūpīgi uzrakstīt Bībeles pants vai pamācoša reliģiska satura sentence, ko reizēm papildināja ziedu zīmējumi.

Jāņa Augstrozes vēstulē Brazīlijas latviešu draugu fondam un Latvijas Bībeles biedrībai par uzdāvināto Bībeli, kas visu *Palmas* iedzīvotāju vārdā rakstīta 2002. gada 3. decembrī, teikts: „*Esam ļoti priecīgi un pateicīgi par šo grāmatu, kura iet pāri visām grāmatām. Bībele, kuru lasām no mazotnes, lasām šodien un lasīsim vienmēr. Bībele ir bijusi mūsu dzīves pamats.*“

Muzejs *Latvieši pasaulē* izsaka pateicību Vītolbergu dzimtas pēcnācējiem par dāvinājumu un visiem, kuri iesaistījās dāvinājuma nogādāšanā no Vārpas caur Riodežaneiro uz Rīgu.

Brigita Tamuža

Muzeja „Latvieši pasaulē“ vēsturniece

Elga Vītolbergs Lasmanis (1939–2023) ar vīru Rafaelu Lasmani (1931–2013) Vārpā 2007. gadā.

FOTO Marianna Aulicinā

Elga Vītolbergs Lasmanis savās mājās Vārpas ciemā 2011. gadā. Pie virtuves durvīm piestiprināts Bībeles pants. Vecā teksta zinātājiem šis Mateja evaņģēlīja pants jaunajā Bībeles tulkojumā skan svešādi: „*Svētīgi ir sirds ūkstie, jo viņi skatīs Dievu.*“

Hermanis Kaupiņš (1891–1971)

Turpinājums no 13. lpp.

būt tiesi otrādi – aklo un naivo un, ie-spējams, bērnišķīgo ticību?

Nāk prātā tiešas asociācijas ar Lēzenu kā visu padomju bērnu tēvu un Marks filosofiju, sociāldemokrātu ideoloģiju un... Maiklu Džeksonu, kurš no Popa karala tronī sēzot, cenzās uzbūvēt savu Nekadnekurzemi, lai atgūtu zaudētu bērniņu, bet tā nonākot vēl perversākā pasaulei. Iespējams Kaupiņš savu Nekadnekurzemi tā arī neuzbūvēja, viņš to nedarīja no troņa, bet aktīvi rosoties vai censoties izdzīlvot dažādu varu un sistēmu laikmetu griezīšos. Viņš sarakstīja Latvijas teātra vēsturi, izveidoja trupas un izrādes ar visatvērtākajiem aktieriem – bērniem. Bērnu izrādes bija tik pieprasītas, ka tās kļuva par pastāvīgu kultūras faktu. Bērni – jaunās pasaules celtnieki.

Bērni – mūsu nākotne. Vienīgā cerība. Viņi vēl tic sapņiem, viņi vēl tic ideāliem.

Mūsdienās vairs nav bērnu teātra. Mūsdienās ir pieaugušo drāmas, zemes un sūru attiecību cinisma grūtums. Ir operā *Putnu opera*, ir *Sudraba slidas*, ir leļļu teātris, bet kur ir palikuši skatuve brīnumiem un pārlaimīgai pasaulei, kurā ieklāauts un vienlīdzīgs kļūs ik viens?

Paldies Lēdurgas bibliotēkai un personīgi **Līgai Rostokai**.

Ieva Groza
Laikrakstam „Latvetis“

Olga Kaupiņa ar dēlu Nikolaju (pa kreisi), apakšā stūrī – 7 g.v. Rasma, Hermana Kaupiņa meita. „Pēdējā Brīdi“, Nr.230 (11.10.1931).

FOTO Muzejs „Latvieši pasaulē“

Plāksnīte ar Bībeles pantu un rozes ziediem, stiprināta pie virtuves durvīm *Elgas Vītolbergs Lasmanis* mājās Vārpas ciemā, Brazīlijā. Ar ziliem burtiem veçajā rakstībā latviski uzrakstītas rindas no Mateja evaņģēlīja: „*Svētīgi tie sirds ūkstie, jo tie Dievu redzēs. Mat.5.8.*“ Dzimtas leģenda vēsta, ka 1923. gadā to no Latvijas līdzi uz Brazīliju paņemusi Vītolbergu ģimene. 2023. gadā muzejam „Latvieši pasaulē“ to dāvinājis Elgas māsas dēls Roberts Vītolbergs-Monteiro.

FOTO no Roberta Vītolbergs-Monteiro arhīva

Latviešu jaunatnes seminārs „2x2“ atgriežas Vācijā

Pēc 40 gadu pārtraukuma

2024. gads pasaules latviešu jaunatnes kustībai 2x2 ir svinību gads, jo šogad tā atzīmē 60 gadu, kopš norisinājās pirmais 2x2 seminārs ASV, 40 gadu, kopš norisinājās pirmais seminārs Vācijā, kā arī 20 gadu, kopš Latvija ir pilntiesīgi atgriezusies Eiropas valstu saimē. Lai to nosvinētu, no **5. līdz 11. augustam** Vācijā, Latviešu kultūras centrā *Bērzaine*, norisināsies pasaules latviešu jaunatnes seminārs *Atgriešanās*.

Semināra vadītāja **Rozīte Katrīna Ponne** aicina piedalīties latviešu jauniešus no visas pasaules: „Divreizdiņi ir vieta, kur dzimst mūsu valsts jaunie cilvēki. Tā ir vieta, kur jaunieši apzinās sevi, savu vērtību un vēlmi dzīvot jēgpilnā Latvijas sabiedrībā. Katram semināram ir īpašs nosaukums, un Vācijas pasākumam tas ir „Atgriešanās“, aicinot jauniešus rast atbildi uz jautājumu: „Ko nozīmē atgriešanās pie sevis un pie savām saknēm? Kas ir tas, kur vēlamies atgriezties un doties kā sabiedrība kopumā?““

Jau 60 gadu 2x2 vadības lokā pulcē latviešus, kas ir savas jomas atzīti profesionāļi un brīvprātīgi vada lekcijas jeb ievirzes un projektu jeb darbnīcas. Iesāistītie cilvēki iedvesmo jauniešus, un sniegtās zināšanas ļauj atklāt vēl līdz šim neapjausto par Latviju un latvietību.

Atgriešanās programmas vadītājs **Jānis Skrebels** šo semināru rakstu-

ro šādi: „*Veidojot kustības „2x2“ sešdesmitgades programmu, vēlamies atgriezties pie saknēm un idejām, kas ieliktas kustības pamatos, proti, dot iespēju jauniešiem iepazīt izcilas personības un siet ciešas saites savā starpā. Vācijas semināra norisināsies lekcijas par kritisko domāšanu, pilsonisko aktīvismu un Latvijas inovāciju pasauli. Savukārt darbīcas varēs apgūt gan dūraiņu adīšanas prasmes, gan iemācīties dažādas zīmēšanas tehnikas, gan iepazīt kermenī caur skaņām. Politikas vakarā tiks aktualizēta tēma par 20. gadiem, ko Latvija aizvadījusi Eiropas Savienībā un NATO. Folkloras vakarā atgriezīsimies pie senču dziesmām.“*

Par *Atgriešanās* semināra norises vietu ir izvēlēts Latviešu centrs *Bērzaine*, kas atrodas Freiburgā, Vācijā. Nams ir īpaša vietā daudziem pasaules latviešiem, jo tas ir viens no tikai dažiem publiski pieejamiem latviešu īpašumiem Eiropā. Senā māja Cēringenās pilsdrupu pakājē, kas sākotnēji bija paredzēta kā karā cietušo latviešu karavīru mītne, pakāpeniski ir pārvērtusies par viesu namu, kur šodien var

Latviešu jaunatnes seminārs „2x2“.

FOTO Publītātēs foto

iegriezts ikviens ceļnieks. Latvieši šo namu miljī dēvē par *Mazo Latviju*.

Par kustību „2x2“

Kustības 2x2 mērķis ir radīt vidi, kurā katrs latviešu jaunietis pilnveido sevi un Latvijas sabiedrību. Pirmās 2x2 nometnes notika 20. gadsimta 60. gados Ziemeļamerikā, lai stiprinātu latvietību to jauniešu vidū, kuri dzimuši un auguši ārpus Latvijas. Kopš 2015. gada vasaras 2x2 notiek arī Latvijā, apvienojot Latviju un ārpus tās dzimušos latviešu jauniešus.

Papildu informāciju:

[https://www.2x2pasaule.lv/
seminari/2x2-atgriesanas](https://www.2x2pasaule.lv/seminari/2x2-atgriesanas)

Rozīte Katrīna Ponne, Nodibinājuma „2x2“ padomes locekle un semināra „Atgriešanās“ vadītāja E-pasts: rozite.ponne@gmail.com

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

31. marts

Gvido, Atvars

1954. dziedātāja Laima Vaikule.

1984. latviešu skeletonists, sudraba medalists Vankūveras un Soču Ziemas Olimpiskajās spēlēs (2010., 2014.), atkārtoti zelta medalists Pasaules čempionātos un Eiropas čempionātos Martins Dukurs.

1. aprīlis

Dagnis, Dagne

Joku diena

1649. Daugavas palos applūst Rīga, uz salām Rīgas tuvumā iet bojā visas celtnes.

1899. politisks darbinieks, apvienības Pērkonkrusts dibinātājs un priekšnieks LKOK Gustavs Celmiņš.

1904. (j.s., pēc v.s. 20. martā) PSRS ģenerālpulkvedis, pirmais Berlīnes pilsētas un garnizona komandants pēc Otrā pasaules kara Nikolajs Berzarins. (Atsevišķi autori uzskata, ka viņš bijis latvetis, tomēr ir skaidri zināms, ka pats viņš sevi par latveti nesauc.)

1910. gleznotājs, *Zilā ota biedrs Kārlis Mednis*.

1929. Daugavpils cietoksnī atvērta pamatskola, kurā mācības uzsāka 43 skolēni un strādāja 2 skolotāji.

1930. rakstnieks, inž. Juris Krādziņš.

1939. dzejnieks Viks (Viktors Kalniņš).

1944. aktieris Romualds Ancāns.

2. aprīlis

Irmgarde

Starptautiskā bērnu grāmatu diena

1894. mākslinieks, aktieris Ēvalds Valters.

1926. izglītības darbiniece – Melburnas vidusskolas direktore, zinātniece (mākslas vēsturniece) Anna Ziedare (dzimusī Vēvere).

1929. politiska darbiniece Helēna Celmiņa.

1946. jurists, ALT aktieris Egils Stokāns.

2004. Latvija oficiāli uzņemta NATO.

3. aprīlis

Daira, Dairis, Daiva, Daivis

1894. literatūras kritiķe Jūlija Janele-Viena.

1909. Rīgā notiek 1. Baltijas žurnālistu kongress.

1954. PSRS vēstniecības Kanberā trešais sekretārs Vladimirs Petrovs lūdz un saņēma politisko patvērumu Austrālijā.

1959. latviešu mācītājs un politiķis, LR Iekšlietu ministrs (2004.g. 25.marts – 2005.g. 21.okt.) Ēriks Jēkabsons.

1961. medicīnas profesors, sabiedrisks darbinieks Austrālijā Pēteris Dārziņš.

1969. sabiedriska darbiniece Austrālijā Linda Drēziņa.

4. aprīlis

Valda, Herta, Ārvalda, Ārvalds, Ārvaldis

1859. pirmais Latvijas armijas virspavēlnieks, LKOK ģenerālis Dāvids Sīmansons, kas vadīja Rīgas aizstāvēšanu 1919. gada bermontiešu uzbrukuma laikā.

Turpinājums 16. lpp.

Datumi*Turpinājums no 15. lpp.*

1899. biologs, entomoloģijas spec. Edgars Ozols. Viņa savāktā 15 000 eksplāru kukaiņu pētniecības kolekcija glabājas LU Zooloģijas muzejā.
 1904. rakstnieks Jānis Sirmanis.
 1919. ALTA režisors Visvaldis Dulpiņš.
 1934. PSRS pagarina līdz 1945. g. neuzbrukšanas līgumu ar Baltijas valstīm.

1949. 12. Eiropas un Ziemeļamerikas valstis parakstīja Ziemeļatlantijas līgumu, dibinot NATO.

1969. latviešu hokejists Sergejs Naumovs.

5. aprīlis*Aivīja, Vija, Vidaga*

1879. rakstnieks, tulkotājs Kārlis Jēkabsons (Jakobsons).
 1929. rakstnieks, dzejnieks Laimonis Vāczemnieks.

1948. politologs, sociologs, sabiedriskais darbinieks Austrālijā Dr. Uldis Ozoliņš.

6. aprīlis*Dzinta, Zinta, Vilips, Filips, Dzintis*

1879. pedagogs, literāts Krišs Melnalksnis.
 1925. dzejniece Velta Saulīte.
 1947. sabiedriskais darbinieks Jaunzēlandē Miervaldis Altmēns.
 1964. latviešu rokmūzikis un dziesmu autors Ainars Virga. ■

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaide

Ceturtdienās no plkst. 19.00 – 20.00
 5EBI-FM 103.1MHz raidījumi
 latviešu valodā; tiešraide internetā:
www.5ebi.com.au

Ceturtdien, 28. martā, plkst. 10.00 ALB namā spēlēsim *Scrabble* (latviešu un angļu valodā) un pēc tam ēdīsim pusdienas. Lūdzam pieteikties LAIMAS birojā (tālr. 81720820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Otrdien, 2. apr., plkst. 11.30 ALB namā Celošana klubkrēslā. Ilga Vēvere stāstīs par saviem ceļojumiem apkārt Austrālijā. Pēc tam baudīsim siltas pusdienas. Visi laipni aicināti. Lūdzam pieteikties iepriekš LAIMAS birojā (8172 0820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Ceturtdien, 4. apr., plkst. 10.00 ALB namā spēlēsim *Scrabble* (latviešu un angļu valodā) un pēc tam ēdīsim pusdienas. Lūdzam pieteikties LAIMAS birojā (tālr. 81720820). Dalības maksa \$12, LAIMAS klientiem \$7.

Adelaide Sv. Pētera draudze

Piektdien, 29. martā, plkst. 11.00 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 31. marta Lieldienu dievkalpojums **pārceelts uz nedēļu vēlāk**.

Svētdien, 7. aprīlī, plkst. 11.00 Baltās svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes dāmu komitejas rīkotais kafijas galds būs pēc dievkalpojuma, dievnama zālē. Visi laipni aicināti piedalīties.

Brisbanē

Sestdien, 14. aprīlī, plkst. 14.00 Latviešu namā klavieru duets no Latvijas – Juris Žvirkovs un Sanita Glazenburga. Ieeja \$30; lūdzu, maksajiet pie durvīm. Ienākumi no pasākuma tiek novirzīti zāles izmaksu segšanai un viesmūziķiem. Pēc izrādes var iegādāties atspirdzinājumus \$ 10. Lūdzu, reģistrējieties Eventbrite līdz 8. aprīlim: <https://www.eventbrite.com.au/e/814634282067> Ja nav interneta, zvaniet Guntai pa tālruni 0409 346 785 uz RSVP.

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze**Goldkostā**

Katra mēneša pirmajā ceturtdienā, plkst. 14.45 *Zoom* tikšanās neklātienē. *Zoom* saite izsūtīta atsevišķi pirms tikšanās.

Kanberā

Katru otrdienas vakaru no plkst. 17.30, tikšanās Poļu kluba telpās, 38 Daivid St., Turner, kur notiek latviešu skola, tautas deju mēģinājumi un patēriņšana pie alus kausa vai vīna glāzes, vai arī pie kafijas vai tējas krūzes. Būs izņēmumreizes, kad klubs būs ciet un tikšanās nenotiks. Ja vēlaties iepriekš sazināties, lūdzu, zvaniet Ivetai Leitasei 0402 054 854 vai Mārim Neimanim 0481 099 880.

Melburnā

3ZZZ 92.3 FM Latviešu raidījumi ceturtdienās no plkst. 12.00 – 13.00.

Sestdien, 6. apr., plkst. 12.00 DV mītnē Vanadžu pusdienas. Tikai ar iepriekšēju pieteikšanos pie K. Nemīro: 0416234758.

Melburnas latv. ev. lut. draudze*Prāv. Helga Jansone*

Piektdien, 29. mar., plkst. 11.00 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 31. mar., plkst. 07.00 Krisjāns augšāmcelšanās dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 31. mar., plkst. 11.00 Lieldienu dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 14. apr., plkst. 11.00 dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Pertā**Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze***Māc. Gunis Balodis*

Ceturtdien, 28. mar., plkst. 18.00 dievkalpojums Pertas Latviešu centrā. Zaļā Ceturtdiena.

Piektdien, 29. mar., plkst. 15.00 dievkalpojums Pertas Latviešu centrā. Lieļā Piektdiena.

Svētdien, 31. mar., plkst. 10.30 dievkalpojums Pertas Latviešu centrā. Lieldienas.

Svētdien, 7. apr., plkst. 10.30 ZOOM dievkalpojums. 2 Lieldienu Svētdienas.

Sidnejā

Ceturtdien, 21. mar., plkst. 12.00 Latviešu namā Ceturtdienas pusdie-

nas; iepriekš pieteikšanās pirms otrdienas, zvanot 0425392988.

Pirmdien, 1. apr., plkst. 14.00 un 17.00 Latviešu namā SLT izrāde *Šķīstāšanās / Lustrum*.

Otrdien, 2. apr., plkst. 12.00 zolīte Latviešu namā.

Sestdien, 6. apr., plkst. 12.00, pusdienu un novuss spēles DV namā. Piešteikšanās 02 9548 3964.

Piektdien, 12. apr., plkst. 11.00 Seinioru saiets Latviešu namā.

Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, Svētā Jāņa baznīcā*Māc. Kolvins Makfersons*

Piektdien, 29. mar., plkst. 10.00 Lieļās Piektdienas dievkalpojums.

Svētdien, 31. mar., plkst. 10.00 Lielās dienas dievkalpojums.

Svētdien, 7. apr., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētdien, 14. apr., plkst. 10.00 dievkalpojums.

Svētrunas noskatāmas *YouTube* gan latviešu, gan angļu valodā. Saites: <http://www.sydneylatvianchurch.org.au>

Sidnejas latv. ev. lut. Vienības draudze*Māc. Raimonds Sokolovskis*

Svētdien, 31. martā, plkst. 10.00 baznīcā Lieldienu rīta dievkalpojums. Pēc tam Lieldienu sarīkojums plkst. 11.00 Latviešu namā, otrā stāva zālē. Svētku mielasts, priekšnesumi, video. Visi mīli gaidīti!

Par nākamajiem dievkalpojumiem lūgums sazināties ar māc. Raimondu Sokolovski – tālr.: 0438301512; draudzes priekšnieci, diakoni Gundegu Zariņu – tālr.: 0424717365.

Latvijā

Svētdien, 7. aprīlī plkst. 20.00, RTU Ķīpsalas peldbaseinā Jauniešu kora BALSIS 37 gadu jubilejas koncerts. ■

Eiro kurss

Eiropas Centrālās bankas atsauces kurss **27. martā**.

€1 = 1,6600 AUD €1 = 1,80430 NZD
 €1 = 0,85768 GBP €1 = 1,08160 USD